

Адыгеим и Лышъхъэ ыцлэкIэ шлуфэс тхылъхэр къэкIох

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Тхыаклу-щынэ Аслъан къызыхъугъэ мафэм фэшI къыфэгущуагъэх: Урысые Федерацием и Правительствэ и Тхыаматэу Дмитрий Медведевыр, Урысые Федерацием и Федеральнэ ЗэлукIэ ФедерациемкIэ и Совет и Тхыаматэу Валентина Матвиенкэр, Урысые Федерацием и Къэралыгъо Думэ и Тхыаматэу Сергей Нарышкиныр, Урысые Федерацием и Къэралыгъо Думэ и Тхыаматэу игуадзэхэу Игорь Лебедевыр, Николай Левичевыр, Сергей Неверовыр, вице-премьерхэу Игорь Шуваловыр ыкIи Ольга Голодец, федеральнэ министрэхэр, Урысые Федерацием и Конституционнэ ыкIи и Апшъэрэ хыкумхэм ятхыаматэхэр, Урысые Федерацием щынэгъончъэныкIэ и Совет исекретарэу Николай Патрушевыр, Урысыем и ФСО идиректор игуадзэу Алексей Мироновыр, Москва имэрэу Сергей Собяниныр, Краснодар краим игубернаторэу Александр Ткачевыр, Темыр-Кавказ федеральнэ шъолырым къахиубытэрэ субьектхэм япашэхэр, Урысыем ишъолыыр залэмэ ягубернаторхэр, Къэралыгъо корпорациеу Росатомым игенеральнэ пашэу Сергей Кириенкэр, Лукойл-Югнефтепродуктым игенеральнэ пашэу Алексей Филипповыр, Газпром Межрегионгазым игенеральнэ пашэу Кирилл Селезневыр, федеральнэ ыкIи республикэ къулыкхуэхэм ялэ-шъхэтетхэр, Урысыемрэ Адыгеимрэ ятворческэ интеллигенцие иллыкIохэр.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Тхыаклу-щынэ Аслъан къызыхъугъэ мафэм фэшI джаш фэдэу тыгъуасэ къыфэгущуагъэх: Урысые Федерацием и Президент и Администрацие ипашэу Сергей Ивановыр, Урысые Федерацием и Президент и Администрацие ипашэу ипащэу Вячеслав Володиныр, Урысые Федерацием и Президент и Администрацие ипашэу игуадзэу Магомедсалам Магомедовыр, Урысыем и Президент илэпылэгъоу Игорь Левитиныр, Урысыем и Президент илэпылэгъоу Андрей Фурсенкэр, Урысые Федерацием и Правительствэ и Тхыаматэу игуадзэу Дмитрий Козак, Урысые Федерацием и Федеральнэ ЗэлукIэ и Къэралыгъо Думэ и Тхыаматэу ипащэу игуадзэу Александр Жуковыр, Урысые Федерацием и Правительствэ и Аппарат ипашэу игуадзэу Иван Лобановыр, Урысые Федерацием щынэгъончъэныкIэ и Федеральнэ къулыкхуэ ипашэу Александр Бортниковыр, Урысые Федерацием Iэклъыб къэрал IофхэмкIэ и Министерствэ ичIыплэ къулыкхуэу къалэу Краснодар щылэм илэшъхэтетэу Сергей Манько, стратегие инициативэхэмкIэ Агентствэм игенеральнэ пашэу Андрей Никитиныр, Урысые Федерацием и Гупчэ банк итхыаматэу Эльвира Набиуллинар, Республикэу Беларусь ичрезвычайнэ ыкIи иполномочнэ лыкIоу Урысыем щылэ Игорь Петришенкэр.

Илэсныкъом изэфэхьысыжъхэр, тапэкIэ пшъэрылхэр

Адыгэ Республикэм хэгъэгущуэ IофхэмкIэ и Министерствэ иколлегие игъэклотыгъэ зэхэсыгъо тыгъуасэ илагъ. Къулыкхуэм 2014-рэ илэсым иапэрэ мэхиз Iофэу ышлагъэм изэфэхьысыжъхэм, тапэкIэ пшъэрылхэу зыфигъэгущуэхэрэм ар афэгъэхьыгъагъ.

Зэхэсыгъом илофшIэн хэлэжъагъэх Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Тхыаклу-щынэ Аслъан, федеральнэ инспектор шъхыалэу Лылуужуэ Адам, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхыаматэу Владимир Нарожнэр, республикэм и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат, Адыгеим и Апшъэрэ хыкум итхыаматэу Трэхъо Аслъан, АР-м и Прокурор шъхыалэу Василий Пословскэр, УФ-м щынэгъончъэныкIэ ифедеральнэ къулыкхуэ и ГъэорышIаплэу республикэм щылэм ипашэу Олег Селезневыр, УФ-м и Следственнэ комитет республикэмкIэ иследственнэ ГъэорышIаплэу ипашэу Александр Глуценкэр, министерствэм иколлегие хэтхэр, нэмыкIэхэр.

Iофхэабзэм АР-м и Лышъхъэу пэублэ псалъэ къыщылшызэ 2014-рэ илэсым иапэрэ илэсныкъоу министрствэм Iофэу ышлагъэм изэфэхьысыжъхэм уагъэрэзэнэу зэрэщытыр къыхигъэщыгъ, ащIэ ведомствэм ипашэу, икыулыкхуэ шлэхэм афэрэзагъ. Ау ащIа Iофхэу щыкIагъэхэри мымакIэу зэрэщылэхэм къыкIигъэтхыгъ, ахэр дэгъэ-зыжыгъэнхэр пшъэрылхэу шъхыалэу къыгъэнэфагъ.

— Адыгеим щыпсэхуэрэм ярэхъатныгъэ къэухуэмэгъэным, цыф лъэпкэ зэфэхьысыжъхэм азыфагу илэ зэгурьIоныгъэр гъэпытэгъэным, бзэджэшлагъэу республикэм щызэрэхъэрэр нахъ макIэ шыгъэным адэлэжъэрэ хэбзэхуэмэ-кIоу къулыкхуэхэм гущылэ дэгъубэ афэпIоныр атефэ, — къылуагъ Тхыаклу-щынэ Аслъан. — Мыхэм яIоф хэшIыкIышхоу фырялэм ишлуагъэкIэ терроризмэм ыкIи экстремизмэм япхыгъэ бзэджэшлагъэхэр Адыгеим къыхъухъагъэхэп, лъэпкэ ыкIи дин зэгурьIоныгъэ илэ. Оперативнэ Iофхэм языхэт зыкъыфэгъагъэмэ, укыгъэ Iофхэм, хуныкIэным, наркотикхэр зыгъэ-федагъэхэм зэрэхъэгъэ бзэджэшлагъэхэм япчъагъэ нахъ макIэ хуыгъэх. Гущылэм пае, 2013-рэ илэсым иапэрэ мэхиз пштэмэ, наркотикхэр зыгъэфедагъэхэм бзэджэшлагъэхэм зэрэхъагъэр 188-рэ хуыгъэгъэмэ, мы илэсым а пчъагъэр 140-м нэс къылыхыгъ. Илэсныкъом къыкIоцI зэрэхъэгъэ бзэджэшлагъэхэм ащыщэу 1501-р хэбзэхуэмэ-кIоу къулыкхуэхэм зэхъафым алыгъыгъ. Джаш фэдэу республикэм игъогухэм къатехъухъэгъэ хуыгъэ-шлагъэхэм япчъагъэ зэрэ-

бэм, ахэм цыфыбэ зэрэхъагъадэрэм лъэшэу тегъэгумэклэ ыкIи мы лъэ-ныкъомкIэ тилофшIэн нахъ дгъэлъэщын фаеу сэлъытэ. Мэхъанэшхо зэттын фае-хэм ащыщ кощын IофхэмкIэ къэралыгъом зэрехъэрэ политикэр республикэм щыгъэцэкIэгъэныр. Гумэ-кIыгъоу тапашъхъэ итыр макIэп, ау тызэгъусэу, зы-кIыныгъэ тазыфагу илэу тызэдэлажъэмэ, обществэр къыхэдгъэлажъэмэ, а зэкIэри зэшIохыгъэ хуыгъэ. Нэужым гущылэр ыштагъ АР-м хэгъэгущуэ IофхэмкIэ иминистрэу Александр Речицкэм. Ащ къы-зэрилуагъэмкIэ, блэкIыгъэ илэсым мыщ фэдэ иуахъ-тэ егъэпшагъэмэ, 2014-рэ илэсым иапэрэ мэхиз республикэм щызэрэхъэгъэ бзэджэшлагъэхэм хэбзэхуэмэ-кIоу агъэунэфыгъэхэм япчъагъэ проценти 5,8-кIэ нахъ макIэ хуыгъэ. Укыгъэ Iофхэм, зы-ныбжэ имыкыгъэхэм зэрэхъэгъэ бзэджэшлагъэхэм япчъагъэ къыщыкIагъ. Илэсныкъом къыкIоцI общественнэ чIыплэхэм бзэджэшлагъэ 381-рэ ащызэрэхъагъэу полицием икыу-лыкхуэ шлэхэм къыхагъэ-щыгъ.

Адыгеим игъогухэм къатехъухъэгъэ хуыгъэ-шлагъэхэм япчъагъэ зэрэ-

гъэхэм япчъагъэ нахъ макIэ шыгъэныр пшъэрылхэу шъхыалэу зэрэщытыр министрэм къылуагъ. 2014-рэ илэсым ащ фэдэ хуыгъэ-шлагъэ 232-рэ агъэунэфыгъ, ахэм нэгы-рэ 59-рэ ахэклодагъ. ГъогурьIоным ишапхъэхэр зыукъохэрэр къыхэгъэгъэ-щыгъэнхэмкIэ зишIогъэшхо къэкIорэ видеокамерэхэм япчъагъэ тапэкIагъэ хагъэхъон гухэлэ зэрэщылэр А. Речицкэм къылуагъ. Мы илэ-сыр къызыхъагъэм щегъэ-жъагъэу ащ фэдэ техни-ческэ пкъыгъуи 8 кIэу рес-публикэм игъогухэм аты-рагъэгущуагъэх, илэсыр имыкIыгъэ джыри джаш фэдиз агъэгущуат. Непэрэ мафэм ехъулэу видео-камерэ 23-мэ Iоф ашIэ. Оперативнэ IофшIэным ылыгъэныкIэ гъэхъагъэу щылэхэм, анахъэу гумэ-кIыгъохэм, министрэр къа-щыуцугъ. Ахэр дэгъэзы-жыгъэнхэм пае шлагъэн фаехэм къатегущылагъ, пшъэрылхыкIэхэр къыгъэ-уцугъэх.

Зэхэсыгъом икIэухым анахъ чанэу Iоф зышIэрэ къулыкхуэ шлэхэм ащыщхэр къыхагъэгъэгъэх. АР-м и Лышъхъэу ирээзныгъэ тхылъэр АР-м и Къэралы-гъо Совет — Хасэм и Щытхуэ тхылъэр къэзылэ-жыгъэхэм аратыжыгъэх. Джаш фэдэу ведомствен-нэ тын лъаплэхэр, щытху-цлэхэр, медальхэр нэгы-рэ зауэмэ афагъэшъоша-гъэх.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.
Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Зышъхъэ къезыхыжьэжъыгъэхэм ялофхэм афэгъэхьыгъагъ

Тыгуасэ УФ-м ошлэ-дэмышлэ лофхэмкӀэ и Министертвэ селекторнэ зэлукӀэу зэхышъхъагъэр зэрищӀагъ кризиснэ лофхэм ягъэлорышлэнкӀэ ащ и Гупчэ ипашцэ игуадзэу Сергей Воронцовым. Урысыем ифедеральнэ шьолъырхэр зэкӀэ ащ хэлэжъагъэх. Ахэм ясубъектхэу зышъхъэ къезыхыжьэжъыгъэхэм псэупӀэ къазытыгъэхэм ащышхэм яллыкӀохэр къэгущылагъэх. Адыгеим ылъэныкъокӀэ зэлукӀэм хэлэжъагъэх АР-м и Премьер-министрӀэу КъумпӀыл Мурат, ащ игуадзэу Наталья Широковар, УФ-м ошлэ-дэмышлэ лофхэмкӀэ и Министертвэ АР-мкӀэ и ГъэлорышлӀэ ипашцэу ХьацӀыкӀу Султан, тыкъэзыуцухьэрэ дунаим икӀэуцухьэмкӀэ, чыопсым икӀэуапӀэхэмкӀэ ыкӀи ошлэ-дэмышлэ лофхэмкӀэ АР-м и ГъэлорышлӀэ ипашцэу Сергей Колесниковыр, нэмыкӀхэр.

Украинэм зэо зэпэуцужьэу къытэджагъэм ыпкӀэ кыкӀыкӀэ зышъхъэ къызыхыжьыхэрэм псэупӀэ ятыгъэныр, яфӀло-фашӀэхэр гъэцӀагъэхэ зэрэхьурэм япхыгъэ лофхэр ары зэлукӀэр зыфэгъэхьыгъагъэр. Сергей Воронцовым ипэублэ псалъэ къызэрэщыгъэщыгъэмкӀэ, Украинэм кыкӀыгъэу

нэбгырэ мин 500-м ехъу Урысыем къэкӀуагъ. Ахэм ащыцэу нэбгырэ мин 23-м ехъурэр охтэ гъэнэфагъэм зыщыпсэуцхэ пунктхэу субъектхэм къащызэлэуахыгъэхэм ачӀагъэ-тысхьагъэх. Къыблэ Федеральнэ шьолъырым изакъоу нэбгырэ мин 50-м ехъу къыхьагъ. Ахэм псэупӀэ языты-

гъэхэм Адыгеири ащыц. ПстэумкӀи Украинэм кыкӀыгъэу республикэм нэбгырэ 700-м ехъу къыхьагъ. Купи 6-у ахэр къащӀагъэх. Пункти 9-у агъэпсыгъэм ачӀагъэтысхьагъэхэу непэ ащыпсэурэр нэбгырэ 331-рэ мэхъу. ШъхъэгъэзыплӀкӀэ къэкӀохьхэрэм япчъагъэ мафэ къэс зэхъокӀыныгъэхэр фэхъух, сыда плӀмэ зӀлахьыл, зигупсэ нэмыкӀ субъект шылэм ащкӀэ зигъэзэжъэу къыхэкӀы е унагъор имыкӀоу къэкӀожьыгъэмэ, ащкӀэщтыгъэхэр къахъахьых. Тыгуасэ джыри нэбгырэ 30 къащӀагъ, ахэм ащыцэу 5-р кӀлӀэцӀыкӀлх. ЗэкӀэ Адыгеим къырацӀагъэхэм ящыкӀагъэр арагъэгъоты, специалист зэфэшъхьафхэм чэчи мафи лоф адашӀэзэ, лъэныкъо пстэумкӀи аделӀх.

Къыблэ Федеральнэ шьолъырым исубъектхэу анахьыбэ къэзыщӀагъэу псэупӀэ язытыгъэхэм, яфӀло-фашӀэхэр икӀоу зыгъэцӀагъэхэрэм Адыгеир ащыцэу ыцӀэ къыраӀуагъ.

ХьУТ Нэфсэт.

НыбжыкӀэ 600 хэлэжъэщт

Дзэ-спортивнэ джэгукӀэу «Теклоныгъ» зыфилорэр тыгуасэ Тульскэ хэкум ит я 106-рэ гвардейскэ ошъогу-десант дивизионм щырагъэжъагъ. Ащ Урысыем ичӀыплэ зэфэшъхьафхэм къарыкӀыгъэ кӀлӀэ ыкӀи пшъэшъэ ныбжыкӀэ 600 фӀдиз хэлажъэ.

НыбжыкӀэхэм яхэгъэу шлу алъэгъоу, ащ фэшъыпкъэхэу, ищыкӀагъэмэ, ар къаухъумэным фэхъазырхэу плугъэнхэм лофтхьабзэр фӀлорышлэ. Ащ дакӀоу ныбжыкӀэхэм, лъэпкъэу зыщышхэм ыкӀи динэу алэжъы-рэм ямылтытыгъэу, зэгурьылоныгъэ-зэзэгъыныгъэ азыфагу илӀэу зэдэпсэухэу плугъэнхэмкӀэ, хэгъэгу ыкӀи Урысыем и Улэшыгъэ КӀуачӀэхэм тарихъэу апылпыр нахъ куоу ашӀэнымкӀэ ишӀуагъэ къэкӀонэу зэхъахӀохэм алыгът. Урысыем исубъект зэфэшъхьафхэм дзэ-патриотическэ плуныгъэмкӀэ лофшӀакӀэу алӀкӀэлымкӀэ мы форумым щызэдэгъошхытх.

Мы лофтхьабзэм хэлажъэ-хэрэр лъэныкъоу зэфэшъхьафхэмкӀэ зэнэкъокъушхытх, яшӀэныгъэхэр къагъэлъэгъошхытх. Зэнэкъокъушхэм къыдалытэ «ЛӀыхъужъхэм щысэ атетхы-зэ», «Хэгъэгу итарихъ ианахъ нӀклубго шъхьалэхэр», «Хэгъэгу иухъумаку», «Строим ищыгъэу хэтыр заоми щылӀыхъужъыщт» зыфило-хэрэр.

Адыгэ РеспубликэмкӀэ мы лофтхьабзэм хэлажъэ республикэ зэнэкъокъум щытекӀуагъэу, Красногвардейскэ гимназиу N 1-м икомандэу «Патриот» зыфилорэр.

(Тикорр.).

УРЫСЫЕ НЫБЖЫКӀЭ ФОРУМЫР

«Селигерым» апэрэ купыр кӀуагъэ

Урысые ныбжыкӀэ форумэу «Селигер-2014»-рэ зыфилорэм хэлэжъэщт апэрэ купыр Адыгеим икӀи Тверь хэкум кӀуагъэ.

Форумыр уцугъуищэу зэхӀащӀт. АР-м гъэсэныгъэмрэ шӀэныгъэмрӀкӀэ и Министертвэ кызэритырымкӀэ, зӀкӀэмкӀи тиросубликӀкӀэ ныбжыкӀэ 50 уцугъуищымы ахэлэжъэщт. Апэрэм студент 13 кӀуагъэ. Бэдзэогъум и 19-м нэбгыри 7 кӀощт. Етлани мы мазэм и 26-м ыкӀи шышъхьӀум и 2-м адрэ ныбжыкӀэ купхэр «Селигерым» кӀощтытх. Ахэм гъогупкӀэр республикэ бюджетым щыц ахъщэмкӀэ афаты.

НыбжыкӀэу Адыгеим икӀы-хэрэр анахъ чанхэр арых. Ахэр республикэм щызэхӀащӀэр ныбжыкӀэ проект пстэуми ахэлэжъэх. ТапӀкӀи а ныбжыкӀэхэр нахъ чанынхэу, творческэ екӀолӀкӀэ ялӀэу лофыгъохэм якӀолӀнхэу, форумым щызэрагъэгъотыр шӀэныгъэхэр щыӀэныгъэм нахъ чанэу щӀа-

гъэфедэнхэу республикэр ахэм ацӀэгугъы.

«Селигерым» нэмыкӀэу Адыгеим иныбжыкӀэхэр мы гъэмафэм форумитӀумэ ахэлэжъэщтытх. Ахэр джэгукӀэу «Теклоныгъ» зыфилоу Тульскэ хэкум щыкӀорэмрэ шышъхьӀум Къырым щызэхӀащӀт ныбжыкӀэ слетэу «Таврида» зыцӀэмрэ арых.

(Тикорр.).

ӀэпылӀэгъур зэпыурӀ

Адыгеим щыпсэухэрэр Украинэм зышъхъэ къызы-хыжьыгъэхэм ӀэпылӀэгъу зерафэхъухэрэр зэпыурӀ. ШлушӀэ лофтхьабзэхэм, цыфхэм ягъот емылты-тыгъэу, ахэлажъэрэр бэ. Нэбгырэ зырызэу цыфегъэзыгъэхэм ӀэпылӀэгъу языты зышӀоигъохэм анэмыкӀэу общественнэ организациехэри шлушӀэ лофым хэлажъэх.

Ащ фӀдэу республикэм иветеранхэми шлушӀэ лофым ялахъ халъхьагъ. Ахэм сомэ мин 82-у аугъоигъэм нэмыкӀэу, зышъхъэ къезыхыжьэжъыгъэхэм ящыкӀӀэгъэщт пкыгъохэр зыхэлъ шлушӀэ ӀэпылӀэгъуи къаугъоигъ.

АщкӀэ апэ щысэ къэзыгъэ-лӀэгъуагъэхэр ветеранхэм яорганизацие ипашцэу Къоджэ Руслъанрэ ащ игуадзэу Леонид Рудякрэ. Ахэм къакӀэ-лӀыкӀуагъэх ветеранхэм я Совет хэтхэр. ЗӀкӀэмкӀи организацием ипашцэхэм сомэ мин 24-рэ къаугъоигъ.

— Тыугъоигъэр зӀкӀэ тыгу пыкӀэу ттыгъэ, тэ тишӀоигъо-ныгъӀкӀэ зэхӀтлӀхьагъэ. Цыфхэр зырызхэуи зэрэунагъоуи мы лофтхьабзэм къыхэлэжъа-гъэх. Ащ фӀдэу бэмышӀлэу республикэм иветеранхэм я Совет къычӀлахыи Хэгъэгу зэошхом хэтыгъэу, Краснэ Плошадым Теклоныгъэм и Парадэу щылагъэм хэлэжъагъэу Геннадий Смирновым тыугъоирэ ахъщэм сомэ миниплӀ къыхиль-хьагъ, — къаӀуатэ ветеран-

хэм я Совет ипашцэхэм.

Ахэм кызэралорӀэмкӀэ, шлушӀэ лофтхьабзэм къыхэлэжъэнхэу, зышъхъэ къезыхыжьэжъыгъэхэм анахъ ящыкӀӀэгъэ пкыгъохэр зэрытхгъэ писъмэхэр район организацие пӀпчэ афагъэхьыгъ. Ащ ыуж ДжӀджэ районым иветеранхэм сомэ мин 14, Мыекъопэ районым иветеранхэм мин 10 къаугъоигъ. ТэхьутэмыкӀоу, Теуцожь, КошхьӀблэ, Красногвардейскэ районхэм ыкӀи Адыгэкъалэ ясоветхэм сомэ

Шъусакъ

Бэдзэогъум и 14-р къызыщы-хьащт чэщым сыхьати 3-м къыкӀоцӀ Шъачэ къыщехыгъэ ошхышхохэм (мазэмкӀэ шапхэм и 3/4 фӀдиз) зэрарышхо къахыгъ. Етлани а ошхышхэм жьыбгъэшхо зэрахэтыгъэм къыхэкӀэу электроэнергием икӀэуапӀэхэм зэпыугъохэр афэхъугъэх, шӀоипсым идэ-щын фӀгъэзэгъэ насос стан-

циехэр зэщыкӀуагъэх. Ахэм къахэкӀэу федеральнэ автомобиль гъогоу «А-147 Жьыубгъу — Шъачэ — Абхъаз Республикэм игъунапкъэ» зыфилорэм псыр къытӀелъдагъ. Мы лъэхъаным насос станциехэм етӀупшыгъэу гъэцӀкӀэжъын лофшӀлӀнхэр ащӀӀох, джащ фӀдэу гъогум изы Ӏахъхэу зӀрар зыхыгъэхэр амал зӀрӀӀӀкӀэ нахъ псынӀкӀэу зыпкӀэ игъэуцожьыгъэнхэм организацие гъэнэфагъэхэр дӀлажъэх.

Амал шъуилӀэмэ, мы охтэ благъэхэм а гъогоу зигугъу къэтшӀыгъэм шъутемыхьэмэ нахьышлу, автомобиль транспорт зэхӀкӀыплӀэу «Адлерское кольцо» зыфилорӀэмкӀэ къэщъух, ащ нэужым селоу МолдовкӀэ ылъэныкъокӀэ шъурекӀокӀ.

ГъогухэмкӀэ федеральнэ гъэлорышлӀӀэм и Краснодар къутамэу «Черноморье» зыфилорэм ипресс-къулыкӀу

Республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иредакция щылажъэхэрэм гухӀкӀышхо ащыхъугъ илӀэсыбэрэ гъэзетым щылӀэжъэгъэ журналистэу Шымыгъэху Мурат ЗаурбӀч ыкӀом идунай зэрихъожьыгъэр ыкӀи щымылӀэжъым иунагъорэ илахьылхэмрэ афӀтхъаусыхэх.

Къунчыкъохьаблэхэу Мыекъуапэ щыпсэухэрэм гухӀкӀ ащыхъоу афӀтхъаусыхэх ХъокӀо Юрэрэ Зарэрэ янэ идунай зэрихъожьыгъэм фӀшӀ. ХъуакӀохэм, зэш-зэшпхъоу къэнагъэхэм псауныгъэ дахэ ялӀнэу, зидунай зыхъожьыгъэ Джансэрай джэнэтыр зыфагъэшьошӀтхэм ащыц хъунэу тафӀлӀало.

Къунчыкъохьаблэ щыщхэу Мыекъуапэ щыпсэухэрэм яобществэу «Гугъэм» игъэцӀкӀӀо гупч

Коцым илухыжбын нахь агъэпсынклэ

Шэуджэн районым имызакъоу, тиреспублики дэгъоу цызэлъашлэрэ фермерэу Отэщыкъо Аслъан ихъызмэтшлэплэу «Былымахъом» лоф зишлэрэ илээс 20 хъугъэ. Ащ сыдигъуи пэрытныгъэ ылыгъэу мэлэжъэ. Мары мы илээсми мэфэ зауэлкэ хъэ гектар 80 фэдиз шылаухыжыгъ. Районымклэ анахь лэжыгъэ дэгъу кызыхыгъэмэ ар ащыц хъугъэ, зы гектарым гурытымклэ центнер 45-рэ кырахыгъ.

Комбайнерэу Владимир Целуйко.

Валентина Черниковам щэджэгъуашхэ арегъэшлы.

Коцым илухыжбын ыуж зи-хъагъэхэр мэфэ зауэ хъугъэу хъызмэтшлэплэм тыщылагъ. Ащ ипашэу Отэщыкъо Аслъан гушылэгъу тыфэхъугъ, непэрэ мафэм ялофхэм язатет зыфэдэр ащ кытфилотагъ.

— Тилэжыгъэхэм тызэрэшлэ-шлагъэм елытыгъэу, гугъэплэ-шохэр тилагъэх, — ело ащ. — Ау мыгъэ тыхасэхэм къарытхэр ащ фэдизэу бэл. Анахъэу тызымыгъэрэзагъэр хъэр ары. Ощым ымыгъэгъо-лыгъагъэмэ, пимыгъэтэкъуга-гъэмэ, центнер 60-м кышымы-клэу кытхыщтыгъэ, ау сыд пшлагъэкли чылопсым изытет зэл-хъоклышъуцтэп. Арэу щытми, зы хъэ гектарым центнер 53-рэ кызыртыгъэ хъасэхэри кыхэкыгъэх. Апэрэ коц гектархэм гурытымклэ цент-нер 60 къарытэхы. Гектар 700-м ехъу пстэумкли коцэу мыгъэ тилэр.

Юныгъом ехъулэу Отэщыкъо Аслъан комбайнаклэу «Акрос-580» зыфилорэр кыщэфыгъ. Техникэм игъэкълэжыкын фытегъэ-псыхъэгъэ республикэ програм-мэм фермерыр хэлэжъагъ. Агрегатым ыуасэм ипроцент 15 ытыгъах, программэм зэрэхэлажэрэм пае фэгъэкълэ-тэныгъэ кыфашыгъ. Комбай-нэр сомэ миллиони 6-клэ кы-

фыдэкыгъ, ар илээси 7-м кы-клоцл мэкклэ-маклэу ыпшыны-жыщт.

— Комбайнэу силэхэр дэ-ихэп, — кытфелуатэ ащ. — Ау мыщ нахь гугъэплэхэр фы-силэх. Экономичнэу щыт, члэна-гъэ имылэу лэжыгъэр еугъо-ижы. Ар зырыклэгъэ хъасэм зы коцыцэ кышымыгъотынэу йухыжы. Зы мафэм, анахь маклэмэ, гектар 30 кыложыкын елэклы. Къэкlorэ илээсми ащ фэдэу джыри зы комбайнэ къэсщэфы сшлоигъу.

Комбайнаклэм лоф ригъэ-шлэнэу Владимир Целуйко цы-хъэ фишлыгъ. Сыда плэмэ ащ илофшлэн хэшлыкышхо фырил. Илээс пчъагъэ хъугъэ юныгъом ыгу етыгъэу зыхэлажэрэр, лоф-шлэклэшлуи кызыгъэлъагъорэр. Пчэдыжыкын жыклаеу тынэ-сыгъэти, гугъом комбайнэхэр ихъанхэу джыри игъо ифэгъа-гъэхэп.

— Осэпсыр темыклэу губ-гъом тыхъан тлэклырэр, — ело пащэм. — Ащ кыхэкыклэ мафэм лутхыжырэр нахь макл.

А. Отэщыкъом тыдэгъушылэфэ тыгъэм зыкылэтыгъ, комбай-нэхэр зэуж итхэу гугъом ихъа-гъэх. Мы илээсми лэжыгъэр комбайни 6-клэ йуахыжы. «Донэу» — тлум, «Енисееу» — щым ыкли зы «Акросым»

мэфэ лофшлэгъум гектар 80-м ехъу къаложы. Комбайнер-хэу Набэкъо Анзор, Владимир Целуйко, Боджэкъо Аскэрбий, Владимир Черниковым, Виталий Скрупскэм, Геннадий Пирожен-кэм къэуцу ямылэу, лэжыгъэ бэгъуагъэу йуахыжырэм клэгу-

Фермер хъызмэтшлэплэу «Былыма-хъом» ипашэу Отэщыкъо Аслъан.

Комбайнерэу Боджэкъо Аскэрбий.

Комбайнерэу Набэкъо Анзор.

шлэхэзэ лоф ашлэ. Лэжыгъэ шъхъалэу коцым илухыжбын члэнагъэ фэмыхъоу псынклэу зэшлохыгъэным фэшл къатэфэ-рэр зэкклэ ахэм ашлэ. Ялофшлэн хэшлыкышхо фырылэу илээс реным лэжыгъэм дэлажъэх. Хъызмэтшлэплэм шылажъэхэрэр зыклэгъушлуни ял. Мары бэмы-шлэу лэжъапклэу пащэм ари-тырэм хигъэхъагъ, ащ нэмыклэу шъхъадж кыложыгъэм ипро-центи 3 къатэфэ. Непэ щэ ахэр агъашхэ. Лофшлэныр зыщыжъо-тым шхыныр гугъом къафа-цэ.

Апэрэ гектархэм къарыкырэ лэжыгъэр сомэ 6-рэ чапыч 80-клэ ащагъ. Бэ темышлэу уасэр кълыхыгъ, непэ сомэ

6-клэ ялэжыгъэ йуагъэклы. Хъэм лэжыгъэу кытыгъэр былым-хэм арагъэшхыщт ыкли цыфхэм пай уасэу аратыщт.

Лэжыгъэ бэгъуагъэ кыра-хыным пае зэкклэ кытефэрэр хъызмэтшлэплэм щашлагъ. Чы-лэпхъэ анахь лэпкышлэхэр, хабзэ зэрэхъугъэу, апхыгъэх. Фермерым илээс пчъагъэ хъу-гъэу зэлхыныгъэ дырил мэкъу-мэц хъызмэтымклэ Краснодар дэт научнэ-ушэтэкло институ-тым. Ежымы чылапхэр кызы-щигъэкырэ хъасэхэр илэх. Къэ-клорэ илээсми апхыщт чыла-пхъэхэр мыгъэ кызыщагъэ-кыгъэр гектар 60-м нагъэсыгъ.

мэтшлэплэм къэралыгъо лэпы-лэгъур кыратыгъах. Зы гек-тарым телытагъэу ащ сомэ 500 кыфатлупшыгъ.

— Апэрэр федеральнэ гуп-чэм игъом кытлупшыгъагъ, — ело Аслъан. — Гъэтхэ гугъо лофшлэнхэм ялэхъан кыта-тыгъагъ. Ятлонэрэ уцугъор юны-гъом ехъулэу кытатынэу ты-щыгугыгъ. Ау ар тлэклу агъэ-гужъо, гъэстыныпхъэмкли, нэ-мыклэхэмкли ахъэу юныгъо лэ-хъаным дгъэфедэрэр бэ, чы-фэхэм тахэхъан фаеу мэхъу. Къыхэзгъэщымэ сшлоигъу мэ-къумэц хъызмэтшлэплэхэм хэхъоныгъэхэр ашынхэм рес-

публикэм и Правительствэ ыналэ зэрэтетыр. Алъэкл къа-мыгъанэу, амалэу ялэмклэ лэпылэгъу кытфэхъух, ар тэ зэхэтэшлэ. Джащ фэдэу гек-тар телытэу федеральнэ гуп-чэм кытфитлупшырэ ахъэр Адыгеим кызысыклэ, АР-м мэкъу-мэщымклэ и Министер-ствэ охътэ клэклым кыклоцл кытлэклэгъэхъажы, ар зы мафэкли агъэгужорэр. Ащклэ ахэм лъэшэу тафэраз.

Отэщыкъо Аслъан ренэу хэхъоныгъэхэр ешых, пшъэ-рылх гъэнэфагъэхэр зыфегъэ-уцужыкх. Техникэу илэм тапэкли хигъэхъошт, лэжыгъэр зыщыл-гыщтыр ышынэу ригъэжъэшт.

PS. Ощым ымыгъэохъугъа-гъэхэмэ, мэфэ зауэлкэ юны-гъор хъызмэтшлэплэм щаухыщ-тыгъэ, ау ащ кызытэригъэу-цогъагъэх. Дунаир ошлоу кы-зэхъужыкын падзэжыгъэу ко-цым илухыжбын агъэпсынклэ. Непэрэ мафэм ехъулэу гек-тар 200 хъызмэтшлэплэм шыла-хыжыныу къафэнагъ. Ощым изэрарышхо къэклуагъ, коцым идэгъугъэ къеохыгъ. Джащ фэ-дэу гектар телытэу кыра-хыжырэми кышыклагъ. Гуры-тымклэ непэрэ мафэхэм коц гектарым телытагъэу центнер 50 кытырэр.

ПАТИКЪО Анет. Сурэтхэр лэжыгъэ Аслъан тырихыгъэх.

Теуцожь районим икьуаджэхэм ыкли икьутырхэм адэсхэм ящылэкӀэ-псэукӀэ нахьышлӀ шыгъэнымкӀэ, чыжъу мыкӀохуэу цыӀэныгъэм илъэныкӀо псэумкӀи зыфаехэр чылагъохэм ащафагъэцакӀэхуэ хуынымкӀэ район администрацием ипашэу ХьачмамыкӀо Азэма тӀпшэ ифэрэр макӀэп. Мэкъу-мэщымкӀэ районим хэхьоныгъэу ышӀыхэрэм адакӀоу псэупӀэхэм фельдшер-мамыку лӀзэпӀэхэр, кӀэлэцӀыкӀу ыгыпӀэхэр, джэгупӀэхэр, футбол ешӀапӀэхэр ащагъэпсых, гъогухэр агъэцӀэкӀэжыых, кьуаджэхэр зэтырагъэпсыхьэх. А лӀофшӀэнхэм язэшӀохынкӀэ федеральнэ ыкли республикэ бюджетхэм кьахагъэкӀырэ мылькур шуагъэ кьытэу кьызфагъэфедэ.

Ащ фэшыхьат, тигъэзет кьы- зэрэхиутыгъэу, бэдзэогъум и 8-м районим икьоджитӀумэ — КъунчыкӀохьаблэрэ Тыгъургъо- ирэ — фельдшер-мамыку лӀзэ- зэпӀэ зэтэгъэпсыхьагъэхэр мэфэ- кӀ нэшанэ хэлъу кьазэра- шызэуахыгъэхэр. Ахэр Уры- сые Федерацием ипрограммэу «Кьоджэ псэупӀэхэм хэхьоныгъэ ягъэшӀыгъэныр» зыфилорэм кьызэрэдилытэу Адыгэ Рес- публикэм мэкъу-мэщымкӀэ и Министерствэ кьытӀупшыгъэ мылькумкӀэ арагъэшӀыгъэх. ГушӀуагъор а лӀзэпӀитӀуми ап- текэхэр зэрахэтыштхэр ары.

Тыгъургъой щымэфэкӀыгъ

ТызӀухьагъэр унэ дэхэ дэд. Шагури кьабзэ, дэгъоу кьэшӀы- хьагъ. Фельдшер-мамыку лӀзэ- пӀэм ипашэу халат фыжыыр зы- шыгъыр игушӀуакӀэкӀэ кьахэ- шышӀ, нэлуасэ зыфэтэшӀы. Тиуп- чӀэхэм джэуапхэр кьаритыж- хэзэ кьытфилуатэрэр бэдэ:

— Сэ 1978-рэ илъэсым кьы- шыублагъэу мыщ лӀоф шысэшӀэ. Цыфхэм сафэраз, ежъхэри дэгъу дэдэу кысфышытых. ТызэгъурылӀозэ типшӀэрылхэр зэшӀотэхых, — ело Любовь Вы- соких. — Кьуаджэр цыкӀу, унэгъуи 108-рэ зэрэхъурэр, нэбгырэ 318-рэ дэсыр. Ау Крас- нодар пэблагъэшӀ, унэу ща- шырэр бэ. Цыфхэм япчъагъи кьыхэхьост. Нахьыпэм лӀзэпӀэр

зычӀэтыгъэр унэжэ дэдагъ. Ныкьозэхаоу, ятӀэр кьетэкъо- хуэ, бгъэкъэбзэн умыльэкӀэу шытыгъ. Сыгу кӀодыштыгъ, сылукъыжыныуи слогъагъэ. Джы сыкьэчэфыжыгъ, нахь ныб- жыкӀи сыкьэхъужыгъэу кьыс- цэхъу, сыгу етыгъэуи лӀоф сэшӀэ. Мафэ кьэс сымэджэ зы- хыблыр кьысэуалӀэ. Ахэм яфэ- лӀо-фашӀэхэр зызгъэцӀэкӀахэкӀэ чылэм сыхэхэ, сымаджэу цылхэм, нэжэ-лужхэм адэжэ сэкӀо. Бзылфыгъэ лъэрымы- хьэхэм, кӀэлэцӀыкӀухэм якъэбар зэсэгъашӀэ.

Ахэр кьытфилуатэзэ лӀзэпӀэм тычӀошэ. ЗэкӀэ унэхэм ящы- кӀэгъэ оборудованиер, гъэучы- лальэхэр, кондиционерхэр, стол- хэр, пхъэнтӀэкӀухэр арытых.

Мафэм сыхьатыр 12-м дэжэ фельдшер-мамыку лӀзэпӀакӀэм икьызӀуахын фэгъэхьыгъэ мэфэ- кӀ зэхэхьэр рагъэжыагъ. Ар зерищагъ Лъэустэнхьэблэ кьэлэ псэупӀэм ипашэ игуадзэу Ольга Петуховам. Апэ гушыӀэр фагъэ- шьошагъ **районим ипашэу ХьачмамыкӀо Азэма т.**

— Мы кьоджэ цыкӀур, — ипсэлэ кӀэкӀ кьышӀуагъ Хьач- мамыкӀом, — район гупчэм пӀудзыгъэу шытыми, ренэу

тыкьэкӀо, игумэкӀхэри зэтэ- гъашӀэх, фэтэгъэцакӀэх. Мары мы шульэгъурэ лӀзэпӀэ да- хэри пӀэлэ кӀэкӀым кьыкӀоцӀ ядгъэшӀыгъ. Сомэ миллиониц тефагъ, республикэм мэкъу- мэщымкӀэ и Министерствэ мылькур кьытӀупшыгъэми, про- ектыр тэ ядгъэшӀыгъ, мыль- куми тӀлахь хэтлхьагъ, лӀоф- шӀэнхэм ягъэпсынкӀэни тиспе- циалистхэр ыуж итыгъэх. Та- фэраз Хьэкомэ Пшымафэ зи- пӀэцэ псэолӀэшӀхуэ унэр зыгъэ- учугъэхэми, зи альэкӀ кьагъэ- нагъэп. ЗэкӀэ тшӀагъэр зы- фэтшӀагъэр цыфхэм япсауныгъэ кьэухъумэгъэныр, Тыгъургъой шыпсэухэрэр чыжъу мыкӀохуэ яфӀо-фашӀэхэр ячылэ кьаща- фагъэцӀэкӀэнэу ары. лӀзэпӀэм ищыкӀэгъэ оборудованиер чӀэт, газыр, псыр, электричествэр кьещӀэлӀгъахэх, кьэнэжыгъэр лӀоф пшӀэныр ары. Тэгъуэ ар дэгъоу зэхашӀэнэу. Шьопсэу, шьотхьэжы!

МэрэтыкӀо Рустем, Ады- гэ Республикэм псауныгъэр кьэухъумэгъэнымкӀэ ими- нистр:

— Сигуапэу зӀулкӀэм сыхэ- лажэ. Зигугъу кьашыгъэ про- граммэкӀэ мыр я 21-рэ ма-

мыку лӀзэпӀэу республикэм шы- тӀтӀупшы. ЗэкӀэмкӀи ФАП-у Адыгеим итыр 123-рэ. Джы мыгъэ кьыщегъэжыагъэу а программэмкӀэ врачэбнэ ам- булаториехэри ядгъэшӀэу ты- ублэшт. ПшӀэрылӀэу шытыр сымаджэхэм ялӀзэгъэн, ахэм япсауныгъэ зыпкӀ игъэуцожы- гъэн закъор арэп. Сымаджэ мыхъунхэм фэшӀ цыфхэм пэ- шӀорыгъэшӀэу уадэлэжъэнэу шыт. Псауныгъэ Тхьэм кьы- шуэт, шлоу шыӀэр кьыжъудэ- хуэнэу сышыуфӀэло.

Лъэустэнхьэблэ кьэлэ псэ- упӀэм ипашэу **Едыдж Адамэ** гушыӀэр зынэсым кьыӀуагъ ФАП-р джы зыдэщыт чыпӀэр кьызыахым ащ мэз зэхэкӀы- хьагъэ зэритыгъэр, «ащ шьо унэ шышышыгъэу зыми кьы- лъэгъунэп» нэбгырэ заулэмэ кьызэралогъагъэр. Ау чыпӀэр агъэкъэбзагъ, кьоджэдэсхэр шыгушӀуахыгъу псэолӀэ шлагъо рагъэуцагъ.

Республикэм, районим ипа- щэхуэ лӀзэпӀэр языгъэшӀыгъэ- хэм, псэолӀэшӀхэм, зэкӀэ мэ- фэ кӀ зэхэхьэм кьекӀолӀагъэхэм кьоджэдэсхэм ацӀэкӀэ «Тхьа- шыуегъэпсэу» кьарилуагъ, джащ фэдэу икьоджэгъухэр бэрэ

агъэгъушӀонхэ альэкӀэу, псау- ныгъэ пытэ ялэу, бэгъашӀэ хуы- нху кьафӀэлӀэуагъ **Хьанэхъу Нэфсэт.**

Ащ ыуж районим ипашэу ХьачмамыкӀо Азэма т, мини- стрэу МэрэтыкӀо Рустем, Ады- гэкъэлэ сымэджэщым иврач шхьалэу ЛӀыхэсэ Фатимэ, чыпӀэ коим ипашэу Едыдж Адамэ кусэ пльыжыр зэлауп- кыгъ, лӀзэпӀэр кьаплыхьагъ, альэгъугъэм ыгъэрэзагъэх.

КъунчыкӀо- хьаблэхэми ягушӀуагъу

Мыщ шыӀэгъэ мэфэ кӀ зэхэ- хьэм цыф бэдэдэ кьекӀолӀэ- гъагъ. Магнитофоним адыгэ мэкъамэхэр кьелукӀых. Шьо зэмылӀэужыгъохэр зилэ шарэу унэ ихьэгъум пышӀагъэхэми мэфэкӀыр кьагъэкӀэрэкӀэ...

Мэфэ кӀ зэхэхьэр кьызӀуи- хыгъ ыкли зерищагъ районим культурэмкӀэ игъӀорышӀапӀэ ипашэ игуадзэу Теуцожь Ма- рыет. Апэ ащ гушыӀэр фегъэ- шыуашэ **районим иадмини- страцие ипашэу ХьачмамыкӀо Азэма т.**

2014-рэ илъэсыр

Къашъомрэ

БэмышӀэу ХьаджыкӀо шыкӀогъэ мэфэ кӀ кӀэракӀэу лӀэпкӀ зэфэшхьафхэу тыхэгъэу шыпсэухэрэм ялыкӀо цыкӀухуэ илъэси 5 — 16 зыныбжъхэр зыхэлэжыагъэхэр гум бэрэ кьэкӀыжышӀт.

КъэшьокӀо купхэу «Насып», «Ады- иф», «Кавказ», «Сэтэнай» зыцӀэхэу Адэмые, Хьатикъуае (Красногвардейскэ район) ыкли ТэхъутэмыкӀое районим кьарыкӀыгъэхэр адыгэ шьошэ дахэ- хэр дышӀэ луданэкӀэ хэдыкӀыгъэхэу ащыгъхэу сценэм кьышышӀуагъэх. Ахэм ауж сарафан кьолэнхэр зыщыгъ са- быйхэр кьэгъэгъэ зэхэблагъэхэр ашъ- хьэхэм ателыхуэ урыс къашъохэм ахилъэсагъэх. КӀэпхын быхъу быра- бэхэр агъэчэрэгъухэзэ «цыганкэхэр» кьахэхьагъэх, ахэр зэкӀэ Джэджэ рай- оним кьикӀыгъэх. МыекӀопэ районим икьэшьокӀо цыкӀухэми яшыпкӀэу зы- кьагъэлӀэгъуагъ, Абдзэхэхьэблэ ыкли

Шунтук еджапӀэхэм ащеджэхэрэр кьа- хэшыгъэх.

Ахэр зыхэлэжыгъэхэ я II-рэ шьолъыр фестивалэу «Къэшьо фейерверкӀэ» зэджагъэхэм еплъынхэу Адыгеим зы- шызыгъэпсэфырэ цыфхэри кьекӀолӀэгъа- гъэх. Куп зэфэшхьаф 20-мэ ялӀпӀэ- сэныгъэ кьагъэлӀэгъуагъ. ЛӀэпкӀэ шыа- шэхэр зыщыгъхэ къэшьокӀо ныбжы- кӀэхэм Сахалин, Архангельскэ, Калугэ, Воронеж, Калининград, Владивосток ащыщхэр кьакӀэрыхьэхэти, зэхэтхэу сурэт зытырарагъэхынэу кьалӀэлушты- гъэх. Кавказым шыпсэурэ лӀэпкӀэхэм ящыгъын кӀэракӀэхэри, якъашъохэри яплъыгъэхэм агу рыхыгъэх. Сурэтэу

— Ныбджэгъу лъаплэхэр, пстэуми апэу шыумэфэклыккэ сышъуфэгущо, — кышчылауаг ащ ипэублэ гушылэ клэк. — Непэ мыр ятлонэрэ фельдшер-мамыку лэзаплэу районым кышчызэлутхы. Мары Тыгургъой ФАП-р кышчызэлутхи мыщ тыккэкыуаг. Ау енэгугауаг мыр нахь дахэккэ, нахь фэсакыгъэх ыккы егугугъэх. Республикэ программэм тыхэлажъэ-зэ, фельдшер-мамыку лэзаплэ-тур районым ичылабгъохэм ащэгъэпсыгъэх. Тапэккы ауштэу тызеклошт. Непэ сышъуфэгущо мыщ фэдэ лэзаплэ шыуилэ зэрэхуэгъэмккэ. лэзагъу уцхэр

Налбий, Пэнэшъу Аслъан, Лъэпцлэрышэ Алий, Хъут Адам, Мэчплэккыо Шамсудин. Сымаджэр мэккэнэу, чылэм хъарырэ гушъуагъорэ афэшъаф кыдэмыхъухъу, шыузэгурьомэ, шыузэдэлужыкышъуэлъжъэнэу, дахэу шыупсэунэу, шыуишчыт-хъоу алорэм хэжыгъэхъонэу сышъуфэлъало.

Мэрэтыккыо Рустем, псауныгъэр къэухъумэгъэнымккэ республикэм иминистр:

— Непэ мыщ фэдэ фельдшер-мамыку лэзаплэу Теуцожь районымккэ шыттыгъэхэм мыр яплэнэрэ. А пчъагъэм гъэ къэс хэдгъэхъошт, зигугу къэтшыгъэ

чымылагъэу мобильнэ комплексыри тилэ хъугъэ. Ащ врач зэфэшъафхэр исхэу чылэм къэклоштых, цыфхэр ауплэкыштых, лэпылэгъу афэхъуштых. Мы унэр языгъэшылэгъэу, лэпылэгъу кытфэхъухэрэр мэкъу-мэщымккэ Министерствэр арышъ, ащ тызэрэфэразэри къэсэлэ. Тхъэм псауныгъэ кышъуеу, хъарккэ тыккышъуфэгъаку.

Пчыхалыккыо Аюб, районым инароднэ депутатхэм я Совет итхъамат:

— Сышъуфэгущо непэ хэхъоныгъэу шыуилэмккэ. Сымаджэм апэрэ лэпылэгъур мыры зышчы-

тидепутатхэм ацлэккэ тиреспубликэ ипашэхэм «Тхъашъуегъэ-псэу» яслэмэ сшлоигъу. Шъори сымаджэр шыумакалэу, хэхъоныгъэр кышъобэккэу шы-лэныгъэм игъэшлэ ккыхъэ ишъу-щынэу сышъуфэлъало.

Хъапэккэ Аслъан, республикэм мэкъу-мэщымккэ иминистрэ иапэрэ гуадз:

— Ары, непэ атлупшыгъэ фельдшер-мамыку лэзаплэхэр языгъэшылэгъэхэр сэллоф зышчы-шлэрэ министрствэр ары. Шыпккэр кышъослон, мы ФАП-р Къунчыккыохаблэ щашыным илэс зышчыплэ ыуж итыгъэр, планым хъагыгъэгъэ-

ккыхэр, столхэр зэфэдэхэу тлумы ачлэтых, кондиционерхэри апы-лъагъэх. Ау Тыгургъой дэтым идэккхэр нэккы, ишъханы-гъупчэхэми, ипчэхэми зилэ аплэхъуагъэгон.

Къунчыккыохаблэ илэзаплэу тызэрхъагъэр ушъагъэу, зилэбгъэуцожьым имыщылэгъэу кыттыхъугъ. Шъханыгъупчэхэм, пчэхэм пэлухъохэр алу-хъуагъэх, дэпкыым сыхъатыр пылъагъ, сурэтышхоу къаратыгъэри тэлэгъу, къэгъэгъэ зэфэшъафхэм унэр къагъэккэ-раккэ. Ккэккэу къэплон хъумэ, унэм бэшагъэу ллоф шашлэу, хъаккэхэм къапэгъоккыи рашагъэхэу кыпщэхэу.

— Къэгъагъэхэр сянэрэ синыбджэгъухэмрэ «унэккэхъа-жымыккэ» кысфыхыгъэх, — кытфелъуатэ фельдшер-мамыку лэзаплэм ипашэу, 1984-рэ илэсым кышчылабгъэу иккы-джэгъухэм зышчытхъу алорэ Шъоджэ Мае. — Сыхъатыр Къуеккыо Иринэ, картинэр чыплэ коим ипашэу Хъэшхъуанэккыом къарагъэхъыгъэх. Тичылэ унэгъуи 164-рэ мэхъу, нэбгырэ 576-рэ дэс. Ахэм лэзаплэм икызылэхын зилахъ хъэзымышы-хъагъэ ахэтэп. Унагъохэм сомэ мин 14 кызылэхъыи пчэхъ-шъханыгъупчэхэм яплэхъохэр къашэфыгъэх. Щагупчэм идэккыопккэ алырэгъур кытыралъ-хъагъ, шыккэгъэнчъэу лэзаплэм тыккычлагъэхъажыгъ. Сафэраз сиккыоджэгъухэм. Сэри сфэлъэ-ккыштэу афэсымышлэн шылэп. Тичыплэ кой ипашэу Хъэшхъуа-нэккыо Мыхъамэтрэ чылэм иад-министраторэу Мэчплэккыо Аслъанрэ пстэури зэхэзыщагъэри, зэхэзыщажыгъэри, тхъагъэгъэ-сэху зэккэри.

лэзаплэм ишагу цыккы шы-джэгъухъуагъ. Адыгэ пщынэм кыыригъэпшыккытуккырэ орэд-хэм къуаджэр кызызпагъаджэ, ккэшъуаккыохэр уагъатхъэу ккэшъох...

Гум ккынэжъэу мэфэккы-шхуагъ лэзаплэм икызылэхын фэгъэхыгъэ зэхэхъэу Къун-чыккыохаблэ шылагъэр.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

кышчызэлухагыгъ

зышачэшт унэ хэтышт. Сышъу-фэлъало шыумысымэдженэу, псауныгъэ пытэ шыуилэнэу.

Мы унэм ишлын игъэпсынккэн зэрэчылэу шыудэгъулагъ, шы-хъафхэми шыуахэлэжъагъ, ты-шъуфэраз. Тэшлэ унэккыым хэхъэгъэ чырбышчыр дахэу зы-гъэттылыгъэхэр шыуичылэ клэ-лэхэу зэрэщытхэр — Шъоджэ

программэм ллоф едгъэшлэшт, джы Нэшъукъуае дэтшыхъащт. Ахэм мэхъанэшхо зыккыттырэр республикэм исым ызыныккыор ккыоджэдэхсэхъ ары. Тызпылтыр чыжъэу мыккыоу апэрэ меди-цинэ лэпылэгъур цыфым чы-лэм щигъотэу шыгъэныр ары. Тхъамафэм зэ врачхэр мыщ ккыаккыохэу дгъэпсышт. Джынэс

ратыштыр. Ащ фэдэ амал тилэ зышлырэр ккыоджэдэхсэхэм ящы-лэккэ-псэуцккэ нахъышлу шы-гъэным фэгъэхыгъэ програм-мэм ллоф ышлэу зэрэхъугъэр ары. Ахэм лъэшэу аналэ аты-рагъэты ти Лышъхъэу Тхъа-ккыушынэ Аслъанрэ Премьер-министрэу Къумпыл Муратэ-рэ. Ащ фэшл шъо шыуцлэккэ,

уцуагъэр тиминистрэ игуадзэу, шыуигъунэгъу чылэу Джэджэ-хъаблэ шыщэу Хъут Дамирэт ары. Джары шъо «Тхъауегъэ-псэу» зэшъулонэу шытыр. Шыуп-сау, шыутхъэжъэу, сабыибэ ккышъухахъоу, хъарккэ тызэлэ-ккэнэу сышъуфэлъало.

Иккылухым ккыоджэдэхсэхэм ацлэккэ **Хъоккыо Юсыф** ячылэ щыпсэхуэхэрэр зэккэ зышчыгу-шылкырэ лэзаплэр дашыхъаныр зыпккэ ккыккыгъэхэ республи-кэм ипашэхэм «Тхъашъуегъэ-псэу» зэрарилорэр ккылуагъ, яхъаккэхэу ямэфэккэ зэхэхъэ хэлэжъагъэхэм зэрэфэразэр ккыихыгъэщыгъ, шлоу, дэгъоу, дахэу шылэр къадэхъунэу, бэгъашлэ хъунхэу, непэ фэдэу цыфхэм яшъуагъэ ара-гъэккыи алъэккэу шылэнхэу афэлъэлъагъ.

Нэужым Хъачмамыккыо Азэ-мат, Мэрэтыккыо Рустем, Хъа-пэккэ Аслъан, Лыхъэсэ Фати-мэ лентэ пкыжыкыр зэпауп-ккышъ, лэзаплэм члэхъэх. Ты-зэрыхъагъэр Тыгургъой щатлуп-щыгъэм етэгъапшэшъ, а зы программэмккэ ашлыгъэхэми, зэфэдгъэдэнхэ тлэккырэп.

Гъэуцхылабгъэхэр, пхъэнтлэ-

культуэрэм и Илэс

чэфымрэ залэтыгъ

зыдахъыжъхэрэм Кавказым щыпсэху-хэрэм ябаиныгъэрэ якультурэ шыщ цыплэрэ аралъэгъошт. Ккыгъэлъэгъон-хэм ахэлэжъагъэх культуэрэм и Унэу Джамбэчыи дэтым ккыккыгъэ сабый-хэу «Зэфаккыор» ккызышылэгъэхэр, Ка-менномостскэм шыщ ккэшъуаккыохэу «Зыгъэлъатэр» ккызыгъэлъэгъуагъэхэр, Абадэхсхэм ккыккыгъэ «цыганккэхэр».

Улэпэ хореографическэ ккэшъоккыо купым хэт Даниэл Малхасян илэс 12 ыныбжыкы. «Къушъхъэ ккэшъор» ащ ккызылэшыгъэм цыфхэм агу ккы-лэтыгъ, ащ ыуж «лэзгынккэр» ккыгъэ-лэгъуагъ. Тэхъутэмыккыуае ккыккыгъэ ккэшъоккыо купэу «Сэтэнае», Хъатиккыуае щызэхэщэгъэ студиеу «Фейерверк», Адэмые ккэшъоккыо купэу «Насып» зыфилэхэрэм ккыгъэлъэгъонхэр цыфхэм агу рыхъыхэу бэрэ лэгъу афытеуагъэх. Псэуплэхэу Келермесскэм ыккы Но-вэм (Джэджэ район) къарыккыгъэ ккэшъоккыо цыккылухэм ккэшылэгъэ психологи-

ческэ ккэшъохэр еплыгъэхэм агухэм анэсыгъэх.

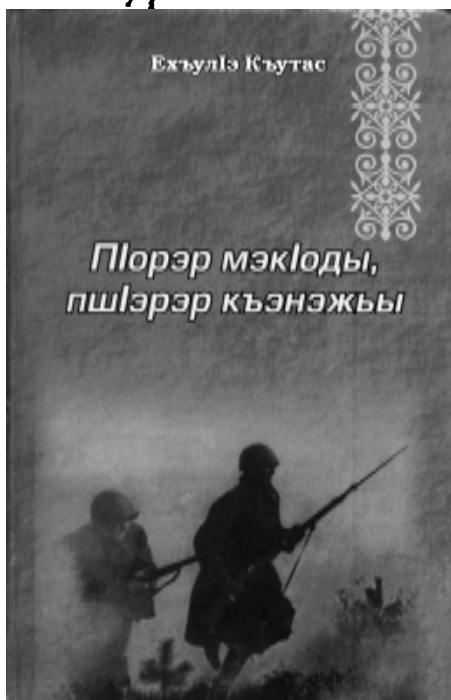
Джаш фэдэу Красногвардейскэ рай-оным ккыккыгъэ ансамблэу «Глория» зыфилорэм иккэшъоу «Фламингомрэ» Диана Гострая ккышылэгъэ ккэшъоу «Ккыккыплэм ипшысэхэр» зыфилорэмрэ угу римыхъынхэу шытыгъэхэп.

Ккэшъоккыо купэу «Жемчужинкэм» хэт сабыйхэм ккэшъуаккыи яшъуашэ-хэри зэккыжыкыхэу дэхэагъэх, ахэри теккыныгъэр ккыдэзыхыгъэхэм ащышчыкы Фестивалым зэккэ хэлэжъагъэхэм лъэпккэ зэфэшъафхэм ккэшъохэр ккыагъэлъэгъуагъэх, зэхэбгъэхъожъхэмэ, ахэр ккэшъо зэхэблэ хъураем фэдэгъэх.

Орэмэмыр тидунай, тисабыйхэри ккэрэшъох, орэчэфых. Нахъыбэрэ зэхэхъэхэмэ, нахъ зэрэшлэштых, агуцкэ зэпэблагъэ хъуштыкы.

А. ЕФРЕМОВА.

Къутас

шэс иунагъо хэхьагъ. Унэгъуитлуритарихъым ижыкорен зэридагъэхэм ащыщых. Къутасэ игукъэклыжхэм унэгъуитлуритарихъым ижыкорен зэридагъэхэм ащыщых. Къутасэ игукъэклыжхэм унэгъуитлуритарихъым ижыкорен зэридагъэхэм ащыщых.

Бзылфыгъэм ныбжь хэклотэгъэ илэми, иакъыл зэтет. Тигъэзет иныбджэгъушл, къытфэтхэ, къоджэдэхэр непэ зыгъэгумэклыхэрэр, блэклыгъэ заом фэгъэхыгъэ гукъэклыжхэр ащ район гъэзетми, «Адыгэ макъэми» къарегъахъэх.

Къутасэ ытхыгъэхэри, ежъ бзылфыгъэм ехылагъэу атхыгъэхэри дэтхэу джырэблагъэ тхылъ къыдигъэклыгъ. «Плорэр

мэклоды, пшлэрэр къэнэжыи» ылуи ащ цлэ фишлыгъ. Тхылъым къыдэхьагъэх тхаклоу Цукъо Юныс, журналистэу Нэхэе Рэмзанэ, клэлэгъаджэу Хьабэху Гошмафэ, Къутасэ икьоджэгъоу Хьут Казбек ыкли нэмыкхэм ятхыгъэхэр.

Зэо илъэсхэм цыфхэм кинэу альэгъугъэр, фронтым лухьагъэхэм ачылпэклэ чылэхэм къадэнэгъэ бзылфыгъэхэу хульфыгъэ лофи, колхоз лофи, сабийхэм яхэщыжыныи зыпшъэ къыдэфагъэхэм кинэу альэгъугъэр къызылотыкырэ тхыгабэ лофшлагъэм къыдэхьагъ. Бзылфыгъэхэм ежхэм язакъоп, яклалэхэм къалуа-

тхыгъэ фронтым щылэхэм агу къыдащэным пае шыгъын фабэхэр, шыныгъо зэфэшхьафхэр зэрафарагъэхыштыгъэм фэгъэхыгъэ гукъэклыжхэр гум еклоу Къутасэ къытхыжыгъэх.

Цундышк Сахидэ (Къутасэ ят) зым нахы адрэр нахь цыклоу нэгъырих къыгъани заом лухьэгъагъ. Лъфыгъэхэм анахыжхэу, анахь чъепхыгъэу ахэтыгъэр Сэламэт, ащ Куоклэ еджэщтыгъэх. Ар унагъомклэ лэпылэгъушхуагъ, шлэхэуи иакъыл къэклогъагъ, ныбжьыклэ дэдэуи колхозым хэхьэгъагъ. Ар унагъо зехъэм, янэ къелъэлухи колхозым икладовой Къутасэ лугъэхьэгъагъ. А лъэхъаныр ары пшъэшъэжыем къызыгурылуагъэр цыфхэр тхьамыклагъоу зыхэтхэр. Лэжыгъэм плэ хэлъэу, гъаблэм ыгъэллэрэ цыфхэм ар яптын уфимытыныр щэчыгъоягъ.

— Хьун-шхынкли, шыгъынкли зишлугъо а лъэхъаным тичылэ дэсыгъэп, ау клэлабэ зилэмэ ялоф нахь дэигъ, — ело Къутасэ.

Нэхэе Рэмзанэ зэдэгущылэгъоу ащ дырилагъэм мыщ тетэу къыщелуатэ: «Цыфхэм ашхын зэрямылэжым къыхэклэу, гъаблэм ыгъэллэрэ тхьамыклэхэр фыгуклэ горэ алуфэным шыгуыгъэху пчэдыж нэфшъагъом кладовоим къаклоштыгъэх. Ащи илъ хьатэ щылагъэп.

Мэкух, шпрот кухъэ горэ къащэмэ, ащ лыпытэу зэбгыра-хыштыгъ.

Мафэ горэм шпрот кухъэ къащагъ, ау ащ мыжъуи апчи хэлъэу, «цыф епты хьущтэп, ыгъэллэшт», алуи тхылъхэм саклагъэтхэжи, зыгорэ хьумэ хьапс сызэрашлыштыри къысалуи къэзыщагъэхэр дэклыжыгъэх. Бэ темышлэу клэлабэ зилэ бзылфыгъэ горэ щалъэр ылыгъэу къэклуагъ. «Сиклалэхэр гъаблэм егъаллэх, зэхэгъолъхьагъэхэу щылтых, мы къащагъэм щыщ къысэт, симыхъэуи сыкложыштытэп», ело.

Бэрэ тызэнэкъокъугъэу, столэу щытым бзылфыгъэр къелункли къылуигъэклоты, къыдэхьагъ. Щалъэм из ышли клэжыгъэ. Сэ сыгъыгъэ унэм сыкъэкложыгъ, чэщым сыхыгъэп. Клэлэ быныр ыгъэллэн сшлэшлэу сыгумэклыгъ. Ерагъэу нэф згъэщыи, мэклэ-маклэу сикли сызэдалом, къуаджэр рэхьатти сыгушлэжыгъ», ело Къутасэ.

Тхылъыр ежъ Къутасэ фэгъэхыгъэу атхыгъэхэмклэ къырегъажъэ. Ар къызэлъухы тхаклоу Цукъо Юныс илофшлагъэу «Нэфшъэгъо гъоур» зыфило-рэмклэ.

Тхыгъэр мыинми, ар ыкупкыкли, къэлотаклэу илэмкли зы повесть ухыгъах фэд. Тхылъ псауклэ къэплотэн фаер тхыгъэ мыинным авторым къыщырилотыкыгъ. Гупшысэм художественнэ шьуаш фэлэзэу тхаклом «щылъагъ». Анахъэу гум еклырэр заор зэраухыгъэм икъэбар гушлуагъо Къутасэ къызэрэлъы-

лэсыгъэр ары. А сценэр гумэклыгъошхо хэлъэу Цукъо Юныс ыгъэпсыгъ. Ащ лыпыдзагъэу Къутасэ гъогоу къыклугъэр хэгъэгум итарихъ хэгъэщагъэу, гъэшлэгъонэу Юныс къылотат.

Зэк! плөми хьунэу тхыгъэхэм заом ымакъэ къахэлуклы, гукъэклыжхэм янахыбэр ащ епхыгъ.

Сэфэррэ Къутасэрэ унэгъо дахэ зэдэшлэнэу янасып къыхыгъ. Нэгъыритлүмэ сабийи зэдагъотыгъ, зэдаплугъэ, лофшлэнымрэ адыгагъэмрэ афагъэсагъэх, дэгъоу рагъэджагъэх. Хэбзэ лофкли, унэгъо лофкли зэклары чаных. Акъоу Амир Къутасэ фэдэу лофшлэнымклэ чанэу игъашлэ къехыи. Пхьублыри унагъо ихьагъэх, дэгъоу мепсэух. Хьаджэт, Хьарыет, Рае, Марыет, Шамсэт, Дэхэнагъо, Саидэ унэгъо дахэхэр ялэх.

Ныбжьыклэ дэдэу ригъажыи Къутасэ хабзэм зэрэфэлэжъагъэм, сабийбэ зэриплугъэм къэралыгъом уасэ къафишлыгъ. 1958-рэ илъэсым «Медаль материнства» зыфило-рэм иятлонэрэ степень къыратыгъ, 1965-рэ илъэсым — орденэу «Материнская слава», 2001-рэ илъэсым «Адыгейм и Щытхузехъ» зыфило-рэм медалыр къыфагъэшъошагъэх. Ахэм анэмыкхэу къэралыгъо тынхэр бзылфыгъэм илъэс зэклэыкхлэхэм къыфагъэшъошагъэх.

Тхылъыр ежъ авторым иахъшэклэ къыдигъэклыгъ. Ар лъэшэу къагъэкларэклагъ Къутасэрэ Сэфэррэ ялфыгъэхэм, ахэм къаклэхьагъэхэм ясурэтхэм.

СИХЪУ Гошнагу.

Блэр сыда зыкляуклырэр?

Къэбарэу зигугъу къэсшыи сшлөигоьор сянежъ къысфилотэгъагъэу сыгу кинэжыгъэмэ ащыщ. Сянэжърэ сэрырэ унэм тизакъоу тисэу бэрэ хьуштыгъэ. Ащ фэдэ уахътэу къыхэклырэм адыгэ оредхэр, гыбзэхэр къылоштыгъэх, къэбарыжъ гъэшлэгъонхэр къысфилуатэщтыгъэх, сэри сигуапэу ахэм сядэлүштыгъ.

Мафэ горэм тыгъэм инэбзийхэр шъхъаныгъупчъэм пэшлэтхэу, фабэу къапыкырэм унэм тыримыгъэсыжыи зэхъум, чъыг жьаухэм адэжъ тылпы-клотэн, ахэм чыылэгагъэу къатырэм тлэкларэ тыхэсын гухэлъ тилэу щагум тыдэклыгъ. Пшъэшъэжыи цыклухэм зэрпхабзэу, къэсчыхъэзэ сянежъ ыпэ ситэу сыхъушъутигъ. Мэкъэ шъэфэу къэлугъэм сыкызыэтыригъэуцагъ. Уцэу сызхэлъэдагъэм мэклэ-маклэу зыщысплхьанэу езгъэжъагъэу, ошлэдэмышлэу тигъунэгъухэм адэжъ пшырэ блэм гу лыстагъ. Хьаблэр къэзгъаджэу сыкуозэ уцым сыкыхэлъэтыжыи, сянежъ сыкъэчэллэжыгъ. Гухэлъэу тилагъэри тщигъэгъупшэжыгъэу псынклэу тиунэ тыкъеклужыгъ.

Чэтыу щыр цыклоу къысфахыгъэр зылэклэсыубыти, оред мэкъэ шъабэу къыло-рэм сыклэдэлукыизэ слъэгъугъэр тлэклу зыщызгъэгъупшэжыгъ. Нахь зыкызысэшлэжым, сянежъ сыклэрылэди сыготлысхьагъ.

— Блэр цыфхэм къызкляухэрэр, зэралэгъоу зыкляуклырэр къыпфэс-лэтэшт, сипшъашъ, — лэ къысфифэзэ сянежъ икъэбар къыригъэжъагъ...

Пегъымбар Мухьамэд псэушъхъэу дунаим тетмэ абзэ ышлэщтыгъэ, гушылэгъу афэхуни, гузэжъогу чыплэ ифагъэм лэпылэгъу ригъэгъотыни ыльэклыштыгъ. Мафэ горэм бырсыр макъэхэр зэхихыгъэх, такыкь зауле

тешлагъэу блэр ауклынэу къырафыжъагъэу цыф куп зэхэтэу къачъэу ыльэгъугъ. Блэр апэ къэсыгъ, ыгъэбыллынэу Пегъымбарым къелъэлугъэти, ар ыджыбэ ригъэтлысхьанэу ыгу къэклыгъ, ау къызэралыхъуштыр, нэжым къагъотыни зэрауклыштыр блэм къырилуагъ. Пегъымбар Мухьамэд егупшысагъ, етланэ ыжэ дигъэтлысхьанэу ылуагъ. Блэр ащ къеуцоллагъ, цыф купэу къэзэрэу-гъоигъэр къэмысызэ Пегъымбарым ыжэ дэпшыхьагъ.

Блэм зэрилуагъэм фэдэу цыфхэр къызэсхэм, Мухьамэд Пегъымбарыи къаплыхьагъ, ау ыжэ дэпшъагъэхэп, лыхьунхэу нэмык чыплэ ежъагъэх.

Цыфхэр зылоклыжхэм ыуж блэм къыдэклыжыныи рилуагъ, ау адрэр къедэлугъэп, зызэпыригъази ыклоцл ипшыхьагъ.

— Ал-анасын, сыбгъэделагъ, узэрауклынэу къызэрэплэжъэгъагъэхэр тэрэзыгъ, сыхэукъуагъ укыизэрэзгъэнэжыгъэмклэ, — ылуагъ Пегъымбарым. Мафэхэр маклох, Мухьамэд ыклоцл илыр зэклэ блэм ешхы, такыкь къэс изытет нахь лае мэхъу. Мафэ горэм тыгъэр къэшлэтэу, инэбзийхэмклэ дунаир къызэпыригъафэ зэхъум, Пегъым-

бар Мухьамэд плуаблэм телъэу къырахыгъ. Щагум къыдагъэгъуалъхыи мафэ шлэтэу зыхэтым ыгъэгупсэфыгъэу тлэклу хэчтыгъ. Ыкпышлэпкли рэхьатыгъэу чыерэ лым тлэклу ыжэ къызэтеклыгъ. Тыгъэм, фабэм зыригъэун гухэлъ илэу блэм ышъхъэ къыдигъэщэигъ. Пегъымбар Мухьамэдэ клэрысыгъэ чэтыу цыклар къетхъуи, блэр къыдилъэшъугъ. Пегъымбарри ащ къыгъэуштыгъ. Хьугъэр къызыгурылогъэ лыр псынклэу къызчыхъушъутигъ.

— Оры мыхъугъэмэ дунэе нэфым идэхьагъэ слъэгъужыштыгъэп, сищылэныгъэ къызэрэбгъэгъунагъэмклэ тхьауегъэпсэу, — ылуи чэтыум ытхыцлэ лэ шифагъ. Джащ къыщэгъэжъагъэу блэр цыфхэм ауклы хьугъэ, чэтыури Пегъымбарым анахь ыгъэллэлэрэ псэушъхъэмэ ащыщ.

Нанэ къыгъэлъэгъогъэ чыплэм сызепллым, чэтыум ытхыцлэ шъолъыр илэу слъэгъугъэ. Пегъымбарым ылэ зэригъэклогъэ ужыр нафэ къысфэхъугъ. Къысфилотэгъэмрэ слъэгъугъэмрэ сшлөгъэшлэгъонэу чэтыу цыклар нахь пытэу зылэклэсыубытагъ, иорэд мэкъамэ сэдэлүзэ нанэ сыклэрытысхьажыгъ. **ГЪОНЭЖЫКЪО Сэтэнай.**

ЮФШЭНЫР

Зыпкъ иуцуагъ

Непэ щылаклэм ианыхъ къыныгъохэм зыклэ ащыщ цыфхэм лофшлэн ягъэгъотыгъэныр. Къызэрыклоу щымыт а пшъэрылпыр зэшлэхыгъэным фэгъэзагъэх Адыгэ Республикэм цыфхэм лэжъаплэ ягъэгъотыгъэнымклэ икъэралыгъо къулыкъу и Гъэлорышлэлэрэ ащ къепхыгъэ къулыкъухэу къалэхэмрэ районхэмрэ ащылэхэмрэ. Мы къыныгъом гъэпсыклэу илэм лыпплэзэ, зыцлэ къетлогъэ Гъэлорышлэлэм тхьамафэ къэс зэфэхьысыжхэр ешыхь, ахэм къагъэлъагъорэр къытлгъэгъэлэсы. Аужырэ тхьамафэм, нэмыклэу къэплон хьумэ, бэдзэогъум и 2-м къышчыублагъэу и 8-м нэсырэ плалъэм телъытэгъэ зэфэхьысыжхэу ашлыгъэхэм къызэрагъэлъэгъуагъэмклэ, лофшлэн зымылэхэм япчъагъэ республикэм лъэгаллэу щырилэр ыпэрэ тхьамафэм зэрэщытыгъэм фэдэу процент 1,3-у къэнэжыгъ. Ащ нафэ къешлы лофшлэн зымылэхэм япчъагъэ зыпкъ иуцуагъэу зэрэзэмыхъоклырэр. Тхьамафэм къыклоцл лофшлэн зымылэхэу алъытагъэхэр нэгъырэ 98-рэ. Ахэм ащыщэу нэгъырэ 15-р лофшлэлэхэр зэрэзэфашлыжыхэрэм е алу-тхэр нахь маклэ зэралыхэрэм тетэу къылуагъэклыгъэхэр ары. Телъхэллэ зэфэшхьафхэм атетэу а плалъэм нэгъыри 189-рэ учетым хагъэклыжыгъ. Бэдзэогъум и 9-м ехьуллэу лофшлэн лыхьухэу зэклэмкли учетым хэтхэм япчъагъэ 2744-м нэсыгъ. Гухэкл нахь мышлэми, къашлырэ продукцием е агъэцкларэ фэлөфашлэхэм къазэрэбгъэгъунагъэм уигъэрэзэнэу зэрэщымытым къыхэклэу, лофшлэлэхэр плалъэ гъэнэфагъэклэ къэуцунхэ е лофшлэгъу плалъэр нахь клэко ашлын фаеу къыхэклы. Ахэм яхьыллэгъэ унашъохэр зэралыхгъэхэм фэгъэхыгъэ къэбархэр зыцлэ къетлогъэ Гъэлорышлэлэм икыулыкъухэм лофшлэлэхэм къалъагъэлэсштыгъэх. Бэшагъэу гъэнэфагъэ зэрэхъугъэм те-гъэпсыкыгъэу зыцлэ къетлогъэ республикэ къулыкъум илофшлэлэ лыгъэклуатэзэ, зэрэпсэуштыр къызышлэжыштыр лофшлэлэ цыфхэм къафэгъотыгъэным илофыгъохэр зэшлэхыгъэхэм иамалхэр зэрэхъэх.

СЭХЪУТЭ Нурбий.

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Цыфым ииммунодефицит ивирусклэ (ВИЧ-инфекционер) заджэхэрэм кыпкырыкырэ узым Адыгэ Республикэм зыщемыгъэушъомбгъугъэным ехылагъ» зыфилорэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2014-рэ илъэсым мэкъуогъум и 25-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Цыфым ииммунодефицит ивирусклэ (ВИЧ-инфекционер) заджэхэрэм кыпкырыкырэ узым Адыгэ Республикэм зыщемыгъэушъомбгъугъэным ехылагъ» зыфилорэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Цыфым ииммунодефицит ивирусклэ (ВИЧ-инфекционер) заджэхэрэм кыпкырыкырэ узым Адыгэ Республикэм зыщемыгъэушъомбгъугъэным ехылагъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2012, N 7, 12) мы кыкълэпкыкырэ зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм;

1) Федеральнэ законэу «Цыфым ииммунодефицит ивирусклэ (ВИЧ-инфекционер) заджэхэрэм кыпкырыкырэ узым Урысые Федерацием зыщемыгъэушъомбгъугъэным ехылагъ» зыфилорэм 1995-рэ илъэсым гъэтхэпэм и 30-м аштагъэм иа 1-рэ статья хэт гуцылэхэу «Федеральнэ законом» зыфилорэм ачыплэклэ гуцылэхэу «Урысые Федерацием ихэбзэгъэуцугъэ» зыфилорэм тхыгъэнхэм;

2) я 2-рэ статья хэт гуцылэхэу «Цыфым иим-

мунодефицит ивирусклэ (ВИЧ-инфекционер) заджэхэрэм кыпкырыкырэ узым» зыфилорэм ачыплэклэ гуцылэхэу «Федеральнэ законом» зыфилорэм тхыгъэнхэм;

3) я 3-рэ статья иа 1-рэ лахъ хэт гуцылэхэу «псауныгъэм икъэушъумэн фэгъэзэгъэ къэралыгъо учрежденихэр» зыфилорэм ачыплэклэ гуцылэхэу «псауныгъэм икъэушъумэн фэгъэзэгъэ къэралыгъо организациехэр» зыфилорэм тхыгъэнхэм;

4) я 5-рэ статья. Мы узыр кызызутэллагъэм ыплэклэ хэмылгъэу лэзэгъу уцхэмклэ елэзэгъэныр

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет зэригъэнэфэгъэ шыклэм тетэу мы узыр кызызутэллагъэм ыплэклэ хэмылгъэу лэзэгъу уцхэмклэ елэзэгъэ;

б) я 4-рэ шхъэм ыцлэ хэт гуцылгъэу «кыулыкъухэр» зыфилорэм ычыплэклэ гуцылэхэу «лэнатлэ зылыгъхэр» зыфилорэм тхыгъэнхэм;

7) я 9-рэ статья:

а) статья ыцлэ мыщ тетэу тхыгъэнхэм;

«Я 9-рэ статья. Медицине ыкли нэмыклэ лофшлэхэу а узыр зыгъэушъомбгъугъэным ехылагъ»

маджэхэм ялэзэхэрэм, джаш фэдэу а вирусир зыхэлъ материалхэм лоф адэзышлэхэрэм ахъщэу аратырэм фэгъэхьыгъ

б) а 1-рэ лахъым хэт гуцылэхэу «псауныгъэм икъэушъумэнклэ къэралыгъо учрежденихэр» зыфилорэм ачыплэклэ гуцылэхэу «медицине организациехэр» зыфилорэм тхыгъэнхэм;

в) я 2-рэ лахъыр мыщ тетэу тхыгъэнхэм;

«2. Медицине ыкли нэмыклэ лофшлэхэу а узыр зыгъэушъомбгъугъэным ехылагъ» зыфилорэм ахъщэу аратырэм Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет кызызэригъэнафэрэм тетэу афыхагъахъо.»

Я 2-рэ статья. Мы Законом кыуачлэ илэ зыхъурэр Официальнэу кызыхаутырэ мафэм шыублагъэу мы Законом кыуачлэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ТХЪАКІУЩЫНЭ Аслъан

к. Мыекъуапэ,
бэдзэогъум и 2, 2014-рэ илъэс
N 314

Адыгэ Республикэм и Закон

Ветеранхэм яобщественнэ объединениехэм ялофшлэнклэ къэралыгъо лэпылэгъу ятыгъэным ехылагъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2014-рэ илъэсым мэкъуогъум и 25-м ыштагъ

Ветеранхэм яобщественнэ объединениехэм ялофшлэнклэ къэралыгъо лэпылэгъу ятыгъэным фэгъэхьыгъэ лофыгъохэр тэрэзэу зэшлохыгъэнхэм пае мы Закон аштагъ.

А 1-рэ статья. Ветеранхэм яобщественнэ объединениехэр

1. Ветеранхэм яобщественнэ объединениехэр зытлэклэ кыкырырэм общественнэ объединениехэу мы кыкълэпкыкырэ яфедэхэр къэзыухъумэхэр ары:

1) Хэгъэгу зэошхом иветеранхэм;

2) СССР-щтыгъэм ичыплэ зэфэшхъафхэм, Урысые Федерацием ыкли нэмыклэ къэралыгъохэм ащыклогъэ заохэм яветеранхэм;

3) дзэ кыулыкъум иветеранхэм;

4) къэралыгъо кыулыкъум иветеранхэм;

5) лофшлэным иветеранхэм.

2. Мы Законом джаш фэдэу кыхеубытэх общественнэ объединениехэу кыкълэпкыкырэ яфедэхэр къэзыухъумэхэр:

1) Чернобыль АЭС-м кыкырырэм тхымыклагъом икълэушхэм ядэгъэзыжынын хэлэжыгъэу цыфхэм;

2) 1957-рэ илъэсым производственнэ объединениеу «Маякым» кыкырырэм аварием икълэушхэм ядэгъэзыжынын хэлэжыгъэу, джаш фэдэу псыхъоу Течэ кыпэлэуль чыплэхэу радиацием 1949 — 1956-рэ, 1957 — 1962-рэ илъэсхэм зэлыштыгъагъэхэм лофшлэбзэ гъэнэфагъэхэр ащызэшлохыгъэнхэм хэлэжыгъэу цыфхэм;

3) Семипалатинскэ полигоном щыклогъэ ядернэ ушэтынхэм япхыгъэу радиацием зэрар кызыфыхыгъэхэм;

4) анахъ цынагъоу щыт подразделениехэм лоф ащызэшлэгъэхэм.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кыкырырэм мэхъэнэ шхъалэхэр

Мы Законом кыкырырэм мэхъэнэ шхъалэхэр Федеральнэ законэу N 5-р зытетэу «Ветеранхэм яхылагъ» зыфилорэм 1995-рэ илъэсым шылэ мазэм и 12-м аштагъэм цыгъэфедэгъэхэм адештэх.

Я 3-рэ статья. Ветеранхэм яобщественнэ объединениехэм ялофшлэнклэ къэралыгъо лэпылэгъу зэрафэхъушхэм фэгъэхьыгъэ хэбзэгъэуцугъэу Адыгэ Республикэм щаштагъэр

Ветеранхэм яобщественнэ объединениехэм ялофшлэнклэ къэралыгъо лэпылэгъу зэрафэхъушхэм фэгъэхьыгъэ хэбзэгъэуцугъэу Адыгэ Республикэм щаштагъэм лъапсэ фэхъушхэр Урысые Федерацием и Конституции, Адыгэ Республикэм и Конституции, федеральнэ хэбзэгъэуцугъэр ыкли ахэм атегъэпсыхъгъэ нэмыклэ шэлхъэ правовой актхэу Адыгэ Республикэм щаштагъэхэр.

Я 4-рэ статья. Ветеранхэм яобщественнэ объединениехэм къэралыгъо лэпылэгъу зэрафэхъушхэр

1. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ икыулыкъухэм федеральнэ хэбзэгъэуцугъэмрэм Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэр атегъэпсыхъагъэу республикэм щыпсэххэрэр яхэгъэу шу алъэгъоу плугъэнхэмклэ, Адыгеим щыплугъэ лыхъушхэр ащымыгъушпэнхэмклэ лофшлэбзэхэм язэхэщэн епхыгъэ лэпылэгъур кьараты.

2. Джаш фэдэу мы лъэныкыохэмкли ветеранхэм яобщественнэ объединениехэм къэралыгъор лэпылэгъу кьафэхъу:

1) федеральнэ хэбзэгъэуцугъэмрэм Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэр кызызэрадалытэрэ шыклэм диштэу мылыкъу лэпылэгъу аратызэ;

2) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо кыулыкъухэм ялофшлэн, джаш фэдэу Адыгэ Республикэм ишэлхъэ правовой актхэм япроектхэм ятегушылэн ахэр кьахагъэлажэхэзэ;

3) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылыкъу хэхъэрэ чыгу лахъхэр ыкли нэмыклэ мылыкъур кьаратызэ.

3. Мы статья иа 1-рэ ыкли иа 2-рэ лахъхэм анэмыклэу нэмыклэ шыклэхэмкли ветеранхэм яобщественнэ объединениехэм лэпылэгъу араты федеральнэ хэбзэгъэуцугъэмрэм Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэр ахэр апэшлуемыкылохэ хъумэ.

Я 5-рэ статья. Ветеранхэм яобщественнэ объединениехэм мылыкъу лэпылэгъу зэраратырэр

Бюджет хэбзэгъэуцугъэм тегъэпсыхъагъэу Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет икыкълэушхэм кьахагъэкызызэ ветеранхэм яобщественнэ объединениехэм мылыкъу лэпылэгъу араты.

Я 6-рэ статья. Мы Законом кыуачлэ илэ зыхъурэр

Официальнэу кызыхаутырэ мафэм шыублагъэу мы Законом кыуачлэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ТХЪАКІУЩЫНЭ Аслъан

к. Мыекъуапэ,
бэдзэогъум и 2, 2014-рэ илъэс
N 315

Адыгэ Республикэм лофшлэнымрэм социальнэ хэхъоныгъэмрэклэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм щыпсэхэрэ цыф куп гъэнэфагъэхэм унапклэмрэм фэлэ-фашлэхэм атефэрэмрэм язылахъ афэлъэгъужыгъэным пае Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет икыкълэушхэм кьахагъэкызызэ муниципальнэ районхэм (кьэлэ койхэм) ячыплэ бюджетхэм арагъэхъащым щыщ субвенциехэр зэрарыгошхэм шыклэм ехылагъ

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 132-р зытетэу «Адыгэ Республикэм щыпсэхэрэ цыф куп гъэнэфагъэхэм унапклэмрэм фэлэ-фашлэхэм атефэрэмрэм язылахъ афэлъэгъужыгъэным пае Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет икыкълэушхэм кьахагъэкызызэ муниципальнэ районхэм (кьэлэ койхэм) ячыплэ бюджетхэм арагъэхъащым щыщ субвенциехэр зэрарыгошхэм шыклэм ехылагъ» зыфилорэм 2014-рэ илъэсым мэкъуогъум и 4-м кьыдэкыгъэм тегъэпсыхъагъэу унашъоу сэшлы:

1. Мы кыкълэпкыкырэу ухэсыгъэнхэм:

1.1. Адыгэ Республикэм щыпсэхэрэ цыф куп гъэнэфагъэхэм унапклэмрэм фэлэ-фашлэхэм атефэрэмрэм язылахъ афэлъэгъужыгъэным пае Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет икыкълэушхэм кьа-

хагъэкызызэ муниципальнэ районхэм (кьэлэ койхэм) ячыплэ бюджетхэм арагъэхъащым щыщ субвенциехэр зэрарыгошхэм шыклэр гуадзэу N 1-м диштэу;

1.2. муниципальнэ районхэм (кьэлэ койхэм) ячыплэ бюджетхэм гуадзэу N 2-м диштэу зэрарыгошхэм шыклэр;

1.3. муниципальнэ районхэм (кьэлэ койхэм) ячыплэ бюджетхэм гуадзэу N 3-м диштэу зэрарыгошхэм шыклэр.

2. Къэбар-правовой отделым (О.В. Долголенкэм): — мы унашъор Адыгэ Республикэм лофшлэнымрэм социальнэ хэхъоныгъэмрэклэ и Министерствэ исайт, джаш фэдэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ икыкълэушхэм я Интернет-сайт кьарыгъэхъанэу;

— гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэм» «Адыгэ ма-кьэмрэм», джаш фэдэу мазэм зэ кьыдэкырэ тхыгъэу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр» зыфилорэм кьарыхъаным пае алэклигъэхъанэу;

— Урысые Федерацием ишолыпхэрэм яшэлхъэ правовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хагъэхъаным пае мы унашъор Урысые Федерацием юстициемклэ и Министерствэ и Гъэлорышлэлэу Адыгэ Республикэм щылэм фигыхъыныу.

3. Зыкълэтхэхэрэ мафэм шыублагъэу мы унашъом кыуачлэ илэ мэхъу.

Министрэу ОСМЭН Альберт

к. Мыекъуапэ,
бэдзэогъум и 2, 2014-рэ илъэс
N 193

Германиер, Аргентинэр, Голландиер

Бразилиер — Голландиер — 0:3,
Германиер — Аргентинэр — 1:0.

Дунаим футболымкIэ изэнэ-кыокъу Бразилием гэшлэгъонэу шыкIуагъ. Бэдзэогъум и 12-м ыкIи и 13-м медальхэм якъыдэ-хын фэбэнэрэ командэхэр зэлукIагъэх.

Голландиер анахъ лъэшхэм ащыщ. Пчъагъэр 3:0-у Бразилием ихэшпыкыгъэ командэ текIуи, джэрз медальхэр кыдихыгъэх. Бразилием футболыр шIу шалъэгъу кыодыеп, футболыр ящылэныгъэ шыщэу алытэ. Бразилием ихэшпыкыгъэ командэ хагъэунэфыкIырэ чыплэхэм ащыщ кыдихын ыльэкIыгъэп — мурадэу иагъэр дышъэ медальхэр кыыхынхэу ары.

Германием ифутболистхэм 1:0-у теклонгъэр кыдадыгъ. Ешлэгъу уахътэу такыкI 90-рэ хурэр заухым, пчъагъэр 0:0-у шытыгъ. ТакыкI 30 командэхэм кыафыхагъахуи, я 113-рэ

такыкыым Германием ифутболистэу М. Гетце Аргентинэм икомандэ икхэлапчъэ Iагуаор дидзагъ — 1:0. Аргентинэм ифутболистхэм ешлэкI дахэ кыагъэ-лъэгъуагъ, ау хъагъэм Iагуаор радзэн альэкIыгъэп.

ЗэлукIэгъур заухым, Германием ифутболистхэр гушIощыгъэх, яплэнэрэу ахэр дунаим ичемпион хъугъэх.

Тыжыын медальхэр дунаим кышхыдэпхынхэри кын дэд. Арэу шытми, Аргентинэм ифутболистхэм зы нэбгыри нэгъушIоу ахэт-лъэгъуагъэп. Дышъэ медальхэр кыдадынхэм яшхыпкыгъэу фэбэ-нагъэхэми, ягъуэхлэхэр кыадэху-гъэп. Аргентинэм ихэшпыкыгъэ

командэ икапитанэу Месси дунэ зэнэкьокъум футболист анахъ дэгъоу кышыхахыгъ. Ащ фэдэ цIэ лъапIэ Месси кыфаусыгъэ-ми, зеришэнэу, гушIуагъом зэлукIэгъу тлъэгъугъэп. Аргентинэм ихэшпыкыгъэ командэ дышъэ медалыр кызэрэдимы-хыгъэр лъэшэу игукъэуагъ.

2018-рэ илээсым дунаим футболымкIэ изэнэкьокъу Урысыем шыкIощт. Тихэгъэу ихэшпыкыгъэ командэ ащ хэлэжъэшт. Урысые Федерацием спортымкIэ иминистрэу Виталий Мутко кызыериуагъэмкIэ, тихэгъэу ифутбол зэхокIыныгъэ инхэр фашыштых. Зэнэкьокъухэр зэрэзэхашэхэрэм кышаублэнышъ, сенаушыгъэ зыхэлъ спортсменхэр зэрагъэсэштхэм пыллыштых.

Дунэе футболым хэхъоныгъэ инхэр зеришыхэрэр Бразилием шыкIогъэ зэнэкьокъум кышхы-лъэгъуагъ. Урысыем ихэшпыкыгъэ командэ ауж кынэрэмэ ахалытэ. Илъэсиплым кыкIоцI шыкIагъэхэр дагъэзыжынхэмкIэ титренерхэм, спортсменхэм амалышлухэр ялэх.

ТИУПЧIЭХЭМРЭ

ДЖЭУАПХЭМРЭ

Зыр А. Лелюк кыышIагъ

ФутболымкIэ дунэе зэнэкьокъоу Бразилием шыкIуагъэм нэбгырэ миллионыбэ лъыплъагъ. Медальхэр кыдэзы-хыштхэм язэлукIэгъухэр пчъагъэу зэраухыштхэр кытэзылон зыльэкIышт дгъотыгъэп. Пэшлоры-гъэшъэу тызэупчыгъэхэм яджэуапхэр тшIогъэшIэгъоныгъэх.

Адыгэ Республикэм кушхъэфэчъэ спортымкIэ икIэлэцIыкIу ныбжыкIэ спорт еджапIэ иди-ректорэу Анатолий Лелюк Европэм изэнэкьокъоу Швейцарием шыкIорэм хэлэжъэзэ, телефонкIэ гушхыгъу тыфэхъугъ. Голландиер 3:0-у Бразилием текIощтми ышлэгъахэп. А. Лелюк кытылуагъэр Германиер 1:0-у Аргентинэм зэрэтекIощтыр ары.

Тхъаегъэлсэху тиупчIэхэм джэуап кызытыжыгъэхэр, телефонкIэ кытфытеуагъэхэр.

ДЗЮДО. ОЛИМПИАДЭ ДЖЭГУНХЭМ ЯПЭГЪОКИ

БэнакIом ищытхъуцIэмэ ахегъахъо

Гъэмэфэ Олимпиадэ джэгунахэр 2016-рэ илээсым Бразилием шыкIощтых. Спорт зэнэкьокъухэм ахэлэжъэштхэм якъыхэхын фэгъэхыгъэ зэлукIэгъухэр джы-рэ уахътэм зэхашэх. ДзюдомкIэ ащ фэдэ зэнэкьокъоу Тюмень шыкIуагъэм Адыгэ Республикэм шыщхэр хэлэжъагъэх.

Урысыем ихэшпыкыгъэ командэ хэтхэу алырэгъум дзюдомкIэ шыбэнагъэх Ордэн Андзауррэ ШъэоцIыкIу Рустамрэ. А. Ордэным килограмм 66-м нэс кызы-щэчирэмэ якуп зэлукIэгъуи 5 шырилагъ. Канадэ, Израиль, Англиеи ябэнакIохэм Андзаур ате-кIуагъ. Японием кыкIыгъэ спортсменым А. Ордэныр шIокIын ыльэкIыгъэп. Ящэнэрэ чыплэм икыдэхын фэгъэхыгъэ бэнэ-гъум Дагъыстанрэ Адыгеимрэ яспортсменхэр шызэнэкьокъугъэх. А. Ордэным икыулайныгъэ нахъ дэгъоу кыгъэлэгъуагъ, джэрз медалыр кыфагъэшъошагъ.

— Шапхъэхэр ригъэкъухи, Урысыем спортымкIэ дунэе класс зилэ имастер Ордэн Андзаур хъугъэ, — кытылуагъ Адыгэ Республикэм дзюдомкIэ ихэшпы-

кыкыгъэ командэ итренер шхъа-лэу Бастэ Сэлым. — Тюмень шыкIогъэ зэнэкьокъум дунаим, Европэм ячемпионхэр, Олимпиадэ джэгунахэм ахэлэжъагъэхэр шызэлукIагъэх. Ордэн Андзаур ухъазырыныгъэ дэгъу кыгъэлэгъуагъ. ТыфэгъушIо.

А. Ордэныр Пщыжхъаблэ кышхыгъу, Нэджыкыо Руслъан ары иапэрэ тренерыр. Мы уахътэм ипашэр Беданэкъо Рэмэзан. Нарт шъаор Урысыем истудентхэм ячемпион, хэгъэгу изэнэкьокъу дышъэ медалыр 2013-рэ илээсым кышхыдихыгъ. Европэм изэлукIэгъухэм медальхэр кыа-шихыгъэх.

Джыракъые шаплугъэ Шъэо-цIыкIу Рустамэ Тюмень шыкIогъэ зэлукIэгъухэм хагъэунэфыкIырэ чыплэхэр кыащыдихын ыльэкIы-

гъэп. А. Ордэнымрэ Р. Шъэо-цIыкIумрэ Урысыем ихэшпыкыгъэ командэ хэтхэу зэлукIэгъухэм зафагъэхъазыры.

Къэбэртэе-Бэлькыарым кышхы-хъугъэ Гъэунэ Анзор Мыекъуапэ щеджагъ, ибэнакIохэм ягъусэу зэнэкьокъухэм ахэлэжъэштыгъ. Урысыем дзюдомкIэ ихэшпы-кыгъэ командэ итренерэу Iоф

ешIэ. Тюмень шыкIогъэ зэлукIэ-гъухэм А. Гъэунэр ахэлэжъагъ, Адыгеим испортсменхэм зызэ-рагъасэрэм игуапэу лъыплъагъ, зэхашэн IофыгъохэмкIэ Iэпылэгъу кыафэхъугъ.

Сурэтым итхэр: **Ордэн Андзаур, Бастэ Сэлым, Гъэунэ Анзор, ШъэоцIыкIу Рустам.**

ШЪОШИА, ЗЭХЭШЪУХЫГЪА?

Натхъохэм тагъэгугъэ

Бэдзэогъум и 13-м Москва ителекътэнынхэм яплы-гъэхэр гушIуагъэх. Адыгэ Республикэм футболымкIэ икIэлэцIыкIу-ныбжыкIэ спорт еджапIэ шагъэсагъэу, Адыгэ къралыгъо университетым июридическэ фа-культет истудентэу Натхъо Амир Испанием икомандэ цIэрылоу «Барселонэм» зэрэрагъэблэгъагъэм къэты-ныр фэгъэхыгъагъ.

Натхъохэр футболым шыцIэ-рылох. Натхъо Бибарс Казань и «Рубин» хэтыгъ, Европэм шыкIорэ зэнэкьокъухэм ахэлэжъэ. Натхъо Адам Адыгеим ифутбол шызэлъашIэ, ащ ыкыоу Амир «Барселонэм»

щешIэнэу командэм аштагъ.

— «Барселонэм» дунаим шы-цIэрыло футболистхэр хэтых, шысэ атепхынэу дахэу ешIэх, — кылуагъ Натхъо Амир. — Натхъо Бибарси, сяти упчIэжъэгу сэшых. Футболыр сикIас...

Москва, Налшык, Краснодар, Санкт-Петербург, нэмыкIхэм ащыпсэхуэ спортыр зышлогъэ-шIэгъонхэр телефонкIэ Мыекъуа-пэ кытеох, Натхъо Амир гъэхъа-гъэхэр ышлынхэу фэлъаох. Тэри илээс 18 зыныбжэ Натхъо Амир, иапэрэ тренерэу Александр Па-хомкиным, зэкIэ кыфэгумэкIы-хэрэм тафэгъушIо. Урысыем ихэ-шыпыкыгъэ ныбжыкIэ коман-дэ непэ Амир хэт, ыльэ пытэу теуцонэу, футболист цIэрыло ху-нэу тегъэгугъэ. Опсэу, Амир!

**НэкIубгъор
зыгъэхъазырыгъэр
ЕМТIЫЛЬ Нурбий.**

**Зэхэзышагъэр
ыкIи кыдэзы-
гъэкIырэр:**

Адыгэ Республи-
кэм лъэпкIэ
IофхэмкIэ, IэкIыб
къралхэм ащы-
псэурэ тильэп-
кыгъухэм адыряIэ
зэпхыныгъэхэмкIэ
ыкIи кыбар
жъугъэм иамал-
хэмкIэ и Комитет
Адресыр: ур. Кре-
стьянскэр, 236

Редакциер

зыдэшхыIэр:

385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:

приемнэр:
52-16-79,
редактор шхъаIэм

иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,

редактор гуадзэр-
пшъэдэкIыжэ зы-
хырэ секретарыр:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

**Зышаушыхъаты-
гъэр:**

Урысые Федерацием
хэутын IофхэмкIэ,
телерадиокътэын-
хэмкIэ ыкIи зэлы-
IэсыкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чыплэ гълоры-
шIапл, зэраушыхъа-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зышыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи

пчъагъэр

4046

Индексхэр

52161

52162

Зак. 2558

Хэутыным
узшыкIэтхэнэу
щыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ
уахътэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор
шхъаIэм
ипшъэрылгъхэр
зыгъэцакIэрэр

МэшлIэкъо
Саид

Редактор
шхъаIэм
игуадзэр —
пшъэдэкIыжэ
зыхырэ
секретарыр
Хъурмэ
Хъусен

Сурэтым итхэр: **Натхъохэу
Бибарсрэ Амиррэ.**